

De Tre Kjedeled

2/10

Odd Fellow Ordenens Magasin • 88. årgang

Storlogekollegiet 2010

Det nye Storlogekollegiet

side 10–11

Intervju med
Øivind Schnell

side 4–5

Storlogemøtet
2010

side 6–9

Betraktninger
om livet

side 26–27

Storlogemøtet er over og Ordenen har lagt grunnlaget for arbeidet i de neste fire år. Som nyvalgt Stor Sire tar jeg fatt på min embedsgjerning med entusiasme, pågangsmot og ikke minst med stor ydmykhet overfor den oppgaven vi står overfor. Det er et kompetent og erfarent team av valgte storembetsmenn som nå i fellesskap skal ta tak i de vedtak og oppgaver Storlogemøtet har besluttet. Frem til høstens storembetsmannsmøte i oktober skal også alle utnevnte Storembetsmenn være på plass. Vi vil bruke møtet i oktober på å legge grunnlaget for et systematisk arbeid for å samkjøre utviklingen av Ordenen i Norge.

Det er den vedtatte langtidsplanen som gir retningen vi skal arbeide i. Langtidsplanen gjelder som overordnet plan for alle enheter i Odd Fellow Ordenen i Norge og gjelder for Storlogeperioden 2010 til 2014. Alle enheter skal med bakgrunn i denne lage sin egen handlingsplan med tiltak slik at Ordenen i fellesskap skal nå sine mål. Ordenens langtidsplan gir en bindende retning innenfor rammen av våre lover, ritualer, Nummererte Sirkulærer og andre administrative bestemmelser.

Sett fra min synsvinkel ser det ut som vi har en markant felles utfordring i Odd Fellow Ordenen i Norge. Vi ser en økende tendens til for mange utmeldinger av Ordenen. Det gjelder både yngre og eldre søstre og brødre. Denne uønskede avgangen gjør at den gode ekspansjonen vi har hatt i de siste tiår har stagnert. Jeg tror langsiktig ekspansjon avhenger av kvalitet. Kvalitet i fremførelse av ritualer og spill. Det seremonielle arbeidet må være preget av opplevd kvalitet og høytidelighet. Det betyr at vi må perfektionere fremførelsen av ritualene. Målet må være at alle som deltar i spillene må kunne sine replikker så godt at de fremføres på en naturlig måte. Til dette kreves det at en må trene og legge sin sjel i fremførelsen. Da først blir det også givende for aktørene.

Kvalitet betyr også at vi holder på antrekk, opptreden og etikette. Stil og verdighet bør være vårt omdømme. Det er ikke bare i logesalen vi må ha kvalitet som mål; informasjonsmøtet, hjemmebesøket, ettermøtet og ikke minst samværet søstre og brødre imellom må også være preget av kvalitet.

Vi lykkes den dagen en søster og bror, nyinnvidd eller veteran, tenker etter en logeaften; *dette var et godt møte. I kveld opplevde jeg noe positivt. Logen er en givende del av mitt liv.*

Jeg tror veien til opplevd kvalitet går gjennom kunnskap og kompetanse. Skal du formidle et budskap med troverdig-

Storlogemøtet 2010 er historie

het, må du ikke bare vite hva du skal formidle, men også forstå hvorfor. Det settes også krav til hvordan budskapet formidles.

Min oppfatning er at kanskje den viktigste suksessfaktoren for å løfte Ordenen, er å satse på økt kunnskap på alle nivå. Først når vi som embedsmenn kjenner våre plikter, kan våre oppgaver og forstår vår rolle, blir vi så trygge slik at vi kan formidle vårt budskap med tilstrekkelig tyngde og kraft. Jeg håper at vi over tid kan bygge en kunnskapsplatt-

form gjennom opplæring og kurs, gjennom manualer og veiledning og gjennom foredrag og instruksjoner.

Jeg er trygg på at med mange gode krefter som trekker i samme retning vil vi lykkes i å løfte Odd Fellow Ordenen i Norge til fortsatt å ha en god og stabil utvikling.

Morten Buan
Stor Sire

Medlems- utvikling og kvalitet

Deputert Stor Sire Tove Aalborg

Alle som starter i et nytt embede, gjør seg mange refleksjoner. Så også med meg. Det er spennende å ta fatt. Selv om min generasjon ikke er Ordenens fremtid, håper jeg fortsatt å kunne ha en finger med i utviklingen av Ordenen inn mot fremtiden.

Vi har mange utfordringer å ta fatt i. For meg er medlemsutviklingen den viktigste. Det er tall som bekymrer. Antall Innvielser er nesten like mange som tidligere, men avgangen gjør at nettoen spises opp. I tillegg øker vår gjennomsnittsalder fra år til år. Dette må vi greie å snu.

Hvorfor melder medlemmene seg ut? Hva gjør vi feil? Hva kan vi stille opp med?

Våre ritualer og vår etikk holder mål, men det er svært viktig at alle embedsmenn kan sine ting slik at budskapet formidles på best mulig måte. Uten kvalitet i dette arbeidet, blir ikke logemøtet den høytid det er ment å være. Vi som er embedsmenn, skylder våre brødre og søstre å være så godt forberedt at vi kan yte vårt beste. Det gir kvalitet.

Hvordan er ettermøtene våre? Holder de mål? Nye og kanskje spesielt yngre medlemmer, stiller andre krav enn hva vi har vært vant til. De forventer noe mer enn kaffekos. Dermed er det ikke sagt at den sosiale delen ikke er viktig. Vi trenger den for å lære hverandre å kjenne. Når vi blir kjent og føler oss trygge, kommer tilhørigheten til logen. Utfordringen blir å finne rom for det innholdet som hever møtet utover denne kosepraten. Alle logger kan gjøre en innsats for i fellesskap å finne måter å gjøre ettermøtene kvalitativt bedre på. Undermester skal ikke behøve å føle dette som sitt ansvar alene. Jeg vet vi har logger hvor man på første møte i en embedsperiode har diskutert og kommet med innspill. Det har vært en god hjelp for Undermester som så har kunnet sette opp en plan for alle ettermøtene. Vi vet alltid hva som skal skje i logesalen, og det bør bli like selvfølgelig at vi har en oversikt over et-

termøtene. Jeg tror det er viktig at dette ikke dirigeres ovenfra, fordi en trenger å ta hensyn til den enkelte loges egenart.

En del vil sikkert si at dette trenger vi ikke for «vi har det jo så hyggelig hos oss». Det stemmer sikkert når man har vært med en stund og funnet seg godt til rette, men er det like sikkert at de nye føler det slik?

Gjennom både Avgangsundersøkelsen og Ungdomsundersøkelsen får vi tilbakemeldinger om at det ikke alltid er så lett å finne sin plass. Vi beskyldes for å ha et klikkvesen. Det kan vi ikke være bekjent av! Å sørge for at nye føler seg velkommen, bør være en selvfølge i en sammenheng som vår. Det må ikke bli sprik mellom liv og lære. Ønsker vi å stå for kvalitet, må dette være det enkleste å gjøre noe med.

De samme undersøkelsene viser også at det kan være vanskelig å stille opp i Privatnevnda for mange av de nye. La ikke det bli en årsak til utmeldelser! Prøv å finne løsninger. Kanskje kan vi som har kommet i en fase av livet hvor hverdagen ikke lenger er så presset, ta en ny runde og hjelpe til her? Det kan sikkert være mulig å gi de nye andre og mer utfordrende oppgaver.

Det kan se ut som jeg dytter mye ansvar ut i logene for å stoppe avgangen. Skal ikke Storlogen bidra med noe? Jo, vårt ansvar blir å sette dere i stand til å gjøre jobben best mulig.

Kurs og opplæring skal være en prioritert oppgave. Vi må sørge for at alle har oppdatert materiell og at administrasjonssystemene hele tiden er best mulig.

La oss som har blitt glad i Ordenen, i fellesskap heve kvaliteten på vårt arbeid!

Ordenens budskap deler vi gjerne med mange. Det har kvalitet!

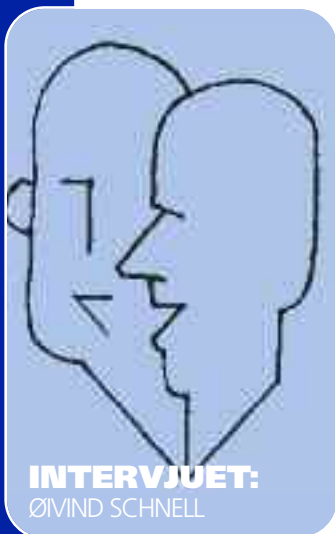
I Vennskap, Kjærlighet og Sannhet
Tove Aalborg
Deputert Stor Sire

Innhold 2/10

Stor Sire har ordet	2
Deputert Stor Sire Tove Aalborg	3
Intervju med Storrepresentant Øivind Schnell	4
Storlogemøtet 2010	6
Det nye Storlogekollegiet	10
Odd Fellow loge nr 64 Olav Hallan fyller 50 år	12
Ordenens Fondsutdeling 2010	14
Intervju med den danske Stor Sire	16
Selvoppdragelsen – en edel kunst	18
Historien om to ulver	22
Nød og hjelp kjenner ingen grenser	23
Tiltredelses- og avslutningstalen	24
Refleksjoner om livet	26
Veteranjuvelens historie	28
Sang- og musikkfestivalen i Harstad	30
Tidløst – foreldet – moderne	34
Europeisk Storlogemøte	36
To DSS om sommeren	38
Odd Fellow Torget	40
Odd Fellow Utstyr	44
Kjære leser. . .	46
Viktige adresser	47
Baksiden	48

www.oddfellow.no

Intervjuet...
OSS BRØDRE OG SØSTRE I MELLOM

Av Kjell-
Henrik
Hendrichs

4

Øivind Schnell var en godt voksen mann på treogfemti da han ble resipert i Loge 99 Petrus Beyer i Gjøvik i 1989. Årene fra den tid har han brukt flittig og interessen for Ordenen har heller økt enn avtatt, noe hans merittliste vitner om. I tillegg til det daglige Ordensliv har han viet Ordenshistorien stor interesse og omtanke, og samlet en betydelig mengde litteratur om nettopp denne identitetssiden ved vår Orden. I dag er han sin loges Storrepresentant. Han dyrker også de musikalske interesseer gjennom sangkoret «Petri Brødre», loge Petrus Beyers eget mannskor.

– Var det mye Ordensvirksomhet i din barndoms lokalmiljø?
Jeg vokste opp i ei lita bygd nord for Gjøvik i 1936. Under krigen

Et godt Ordenslivet innhold og

var alt logearbeid nedlagt, selv om brødrene og søstrene holdt kontakt med hverandre på mange forskjellige måter. For en innlandsgutt var det kanskje noe uvanlig å dra til sjøs som 16 åring, også dro jeg til Gaza som tyveåring. Jeg ante ingen ting om verdibærende Ordener før jeg fikk meg jobb i Oslo etter at jeg kom tilbake fra min utenlandstjeneste. Da det gikk opp for meg at det fantes noe som het Ordensvesen var det sikkert Frimurerordenen jeg først fikk en anelse om

gjennom det folk snakket om. Men hverken på Gjøvik eller i Oslo hadde jeg noen opplevelse av at dette i det hele tatt skulle komme til å angå meg.

– Husker du ditt førsteinntrykk av Odd Fellow Ordenen?

Gjennom en lang og særdeles opplysende samtale med min gode fadder, Eirik Asplin, fikk jeg en opplevelse av at dette var det jeg hadde lett etter i hele mitt voksne liv. Jeg er Eirik evig takknemlig for

sliv gir g mening

at han så meg som en mulig kandidat til å bli opptatt i Odd Fellow Ordenen. Min livssituasjon var den at jeg var blitt 53 år, og som så mange andre var jeg blitt alene. I den situasjonen var jeg på jakt etter noe som kunne gi resten av mitt liv et godt innhold. Så fulgte de vanlige prosedyrer som følger en søknad. Da dagen for Innvielsen kom, må jeg si at det hele var meget vel overveiet. Innvielsen med dens innhold ga et uutslettelig inntrykk. I min erindring stråler spesielt vår nestor Magne Høgetveits belæring. Med sin personlighet og utstråling var han en

mektig eldstemann i et samfunn. En Innvielse er jo både i lengde og innhold ganske voldsom, men både den og våre rituelle grader imponerer og gir varig glede. De har en slitestyrke som kun det som er av høy kvalitet kan skilte med. På den sosiale side husker jeg mottagelsen i salongen etterpå med alle vennlige gratulasjonene som ga meg en følelse av virkelig «å ha kommet hjem».

– Hvilke sider av Odd Fellow Ordenen appellerer sterkest til deg?

Ordenen er jo der for egenutviklingens skyld. Gjennom Ordenslivet skal vi forbedles på en rekke områder. Innvielsen og hver eneste grad har egenutvikling som formål. Derfor har vi ingen hast med å komme fra grad til grad. Det må heller ikke være noe hastverk hvis vi virkelig skal kunne fordype oss. Egenutvikling er en langsom prosess, ja så langsom noen ganger at man kan stusse om det i det hele tatt foregår noe med en.

Og det er logefellesskapet med brødrene som også er en del av egenutviklingen. Det å omgås, dette å samarbeide, slipes mot hverandre og å lære av hverandre er en mektig prosess som aldri tar slutt. Gjennom dette kan vennskapets langsomme plante få skyte rot, gro og vokse. Selv har jeg fått stor glede av å være med i Ordenens sosiale arbeid og besøket i Odd Fellow barnebyen i San Vicente i El Salvador i 2009 var i den sammenheng et høydepunkt. Dette forteller meg at Ordenens lære skal settes ut i det praktiske liv over hele verden. Det er et mektig perspektiv for dem som vil ta det inn over seg.

Jeg har fått stor interesse for Odd Fellow Ordenens historie. Jeg synes det er spennende å samle litteratur og etter hvert trenge inn i denne mektige Ordenens betydelige identitet. Når vi nå har fått første bind av Odd Fellow Ordenens historie på norsk, kan vi danne oss et samlet bilde av det hele fra langt tilbake.

Det appellerer også til meg at hvert enkelt Ordensmedlem manes til personlig ansvar gjennom våre budord. Å besøk syke og døende er ikke bare en plikt, men egentlig en rettighet og mulighet. Det gjør oss i stand til å favne og fatte hele livet på en annen og dypere måte enn når vi flakser ureflektert og uansvarlig forbi hverandre i sus og dus.

– Hvorfor rekrutterer vi ikke flere yngre mennesker til Ordenen?

En sønn som ble Innviet i vår Orden sa etterpå til sin far: «Hvorfor har du ikke spurt meg før?»

Vi er altfor tilbakeholdne med å snakke med egne barn, svigerbarn, ne-

vøer og nieser og venner av disse fordi vi tror «at de sikkert ikke har tid». Jeg sier når jeg hører dette at det må de unge få valget til å bestemme selv. Min egen sønn på 43 år fikk spørsmålet første gang da han var om lag 35 år, men valgte å si nei på grunn av en travelt hverdag. Nå vil jeg ikke bli overrasket om det nærmer seg et positivt svar.

Et godt argument må være at de unge på samme måte som oss finner et fristed fra dagens hektiske liv. Vi må appellere til brødrene og søstrene om at de inviterer unge mennesker til godt planlagte informasjonsmøter, og ikke være redde for å snakke med dem i hverdagen.

– Hva ville du gjøre for å styrke ordenens arbeid hvis du kunne velge deg et par områder?

Vi har nettopp begynt å sende melding til brødrene på e-post og sms et par dager før hvert møte og fått veldig gode tilbakemeldinger på dette. Det er viktig her at meldingene får et innhold om det kommende møtet som er «meningsfullt og appellerende».

Jeg har besøkt noen danske loger og opplever at de arbeider veldig godt, og mye bedre enn oss med aktiviteter mot lokale aldershjem, barnehjem og andre institusjoner. Det er årlige arrangementer både i logehus og på de respektive institusjoner, samt godt planlagte turer i omegnen. Dette er noe som jeg mener vi kunne utvikle i mye større grad enn vi gjør i dag, og jeg gir honnør til de få loger i Norge som allerede har et godt opplegg for dette. Vi skal leve ut meningen i våre budord, ikke bare snakke om dem.

– Hvordan ser du på Ordenens muligheter til å virke og vokse videre?

Nye loger vokser og har en tendens til høy aktivitet og rask vekst. Det tyder på at den beste måten å vokse på er knopp-skyting og at gamle loger ikke blir for store. Mindre loger gir medlemmene større «medeierskap» og delaktighet i alle deler av logens liv.

Etter min mening er også Odd Fellow Ordenen i Norge for lite synliggjort. Selv om vi ikke er noen humanitær organisasjon gav landssaken oss en positiv synliggjøring som vi godt kan gjenta.

Synliggjøring i lokalmiljøet kan vi godt lære om av våre danske brødre og søstre som jeg allerede har sagt.

Ordenens mål om 1% av befolkningen som medlemmer er ambisiøst og krevende og vi må nok få et sterkere og felles verktøy fra Storlogen som kan hjelpe logene i dette viktige arbeidet.

Storlogemøter har alltid en rekke rapporter både saklig og økonomisk over aktivitet og resultater gjennom siste valgperiode. Disse gir en god pekepinn for å vurdere viktigheten og substansen i de kommende planer. Så skal alle innkomne saker behandles. Men det viktigste er planene for den fremtidige virksomhet. En Orden er noe ganske annet og langt mer enn en bedrift og organisasjon. Men en Orden har alltid en bedriftsside og en organisasjonsside. Fungerer ikke dette effektivt, bruker man for mye krefter på det som er marginalt i Ordenen og på bekostningen av kjerneverdiene.

Medlemsutviklingen

Det er to trekk ved medlemsutviklingen man bør merke seg. Det ene er at avgangen av medlemmer åpenbart er for stor. Når Stor Sire Morten Buan signaliserer et han vil satse på et kunnskapsløft, henger disse to forholdene sammen. Større kunnskaper, innsikt og fordypning har alltid gitt økt trivsel og opplevelse av mening. De som måtte ha forlatt Ordenen fordi de ikke har fått det de hadde forventet, kan komme til å oppleve dette annerledes i tiden som kommer. Dette kan medføre at noen av de som har trukket seg ut, vender tilbake.

Det andre trekket er at gjennomsnittsalderen er svakt økende. Dette kan avspeile et trekk i hele befolkningen, men det betyr også at logene ikke prioriterer rekruttering av yngre mennesker. Det er en myte av yngre mennesker i dag har det travlere enn tidligere. Yngre medlemmer avkrefter dette, men viser også til at alle må prioritere det de ønsker å delta i.

Økonomi

Ordenens økonomi er gjennomgående sunn og balansert. Dette fremgår både av regnskaper og budsjetter. Derfor er det ikke forestått noen kontingentøkninger,

Storlogemøtet i arbeid med podium, talerstol og første benkerad.

Storlogemøtet

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

Foto: Kjell Bakken,

men kun indeksreguleringer i tiden som kommer. De fonds som jevnlig deler ut midler, har i de senere år hatt en relativt liten avkastning. Dette er en konsekvens av den internasjonale og nasjonale finanskrisen. Derfor har det vært et gunstig forhold at en del av disse fondene har fått en økning av sin grunnkapital. På denne måten blir avkastningen ved økning av grunnkapitalen større.

Det er i fremtiden vi skal være resten av vårt liv

Langtidsplanen utgjør en stor og systematisk visjon for hvordan Odd Fellow Ordenen i Norge skal utvikle seg i årene fremover. Selv om planen formelt dekker perioden fra 2010 til 2014, strekker linjene seg tilbake til planer fra 1990-årene. Likeledes vil planene på godt og ondt ha virkning langt inn i fremtiden. Et av de bedre bilder på hva det dreier seg om er å manøvrere et kjempefartøy.

Planen bygger på syv innsatsområder.

Ekspansjon

Hvis man skal få ekspansjon, må Ordenen få flere grunnceller, nemlig loger. De største logene bør få avleggere. Det er bred enighet om at store loger ikke er noe gode i seg selv. De kan lett skape en type passivitet og manglende eierskap som verken medlemmer eller Ordenen er tjent med.

Det må også legges vekt på å rekruttere medlemmer fra yngre aldersgrupper. Se for øvrig intervjuet om dette med Øivind Schnell på side 4–5. Her er det en del psykologiske barrierer og misforståelser som bør ryddes av veien.

Styrkelse

Ordet styrkelse har mange fasetter, og betyr i de fleste sammenhenger dyktiggjørelse. Med Stor Sire Morten Buans vektleggelse av kunnskapsløftet, vil styrkelsen i betydelig grad knyttes til økt kompetanse i alle ledd.

Styrkelse i Ordenens fundament betyr også at alle medlemmer må få tilført og

Ordenens nye «Roll-ups» som i kortform forteller hva Ordenen står for. Disse skal brukes ved Informasjonsmøter og «Åpent Hus» rundt om i landet.

2010

Erling Nordsjø og Bjørn Arild Johnsen

kunne tilegne seg kunnskaper. Her vil utviklingsprogrammene i loger og leire stå helt sentralt. At alle medlemmer ikke bare har opplevet sine grader, men kan redegjøre for meningen og konsekvensene av dem, og deretter etterleve dem, vil gi en effekt langt ut over Ordenens grenser.

Ritualer og etisk innhold

Odd Fellow Ordenen er mer enn noe annet en etisk bevegelse. Vi er med andre ord en **verdibærende Orden**. Disse verdiene finnes i våre ritualer og budord. Dernest er de utledet i hele vår Ordens virksomhet og lagt pedagogisk til rette i Utviklingsprogrammene. Når vi kommer sammen i loge-, leir- og ettermøter er disse sammen med på å konkretisere denne etikken. Det som er negativt eller nøytralt bør ikke ha noen plass, mens det som bygger må økes og vektlegges.

Utadrettet virksomhet

Hver loge bør ha et utadrettet arbeid som

engasjerer og forplikter medlemmene. Å gjøre noe for sin neste er noe mer enn å bevilge penger. I denne Storlogeperioden skal det også finnes frem til en landssak som kan demonstrere trekk ved Odd Fellow Ordenens budord og internasjonale perspektiv. Forrige gang vendte vi blik-

ket mot en akutt krise i El Salvador og bevisstgjorde fattige og foreldreløse barns desperate situasjon. Det som ble gjort der med SOS-barnebyen i San Vicente har gitt en hel befolkning hjelp og nytt håp om et nytt liv. Alle norske Odd Fellows som har hatt gleden av å være

Odd Fellow Ordenens Magasin

med på dette prosjektet vet at innsatsen ikke bare har vært en akutt hjelp, men en langsiktig og planmessig oppbygning av et lutfattig og katastroferammet lokalsamfunn. Slike konkrete tiltak kan logene være med på i sine lokalmiljø i Norge.

Informasjon og synliggjøring

Det er Ordenen ritualer og hemmelige verk vi ikke deler med andre. For øvrig er Odd Fellow Ordenen hverken lukket eller hemmelig. Nettavisen er åpen for alle som er på nettet og De Tre Kjederledd kan hvem som helst lese. Begge publikasjoner kan spres mer enn de gjør i dag. Etter hvert som informasjons- og kommunikasjonssamfunnet utformes og utvikles, vil Ordenen følge med i dette. Vi må også gjøre oss nytte av de eksisterende medier for å gjøre vår virksomhet kjent.

Det vi har av brosjyrer og informasjonsmateriale må være tidsmessig, korrekt og pedagogisk tilrettelagt slik at det gir meningsfull informasjon til leserne.

Organisasjon

Mens våre verdibærende elementer og tradisjoner skal holdes i hevd og bevares, skal vår organisasjon være tidsmessig og gjøre seg bruk av alle tekniske hjelpemidler. Gammeldags og ineffektiv organisering vil kun gjøre at vi bruker mer tid og krefter på dette istedenfor på det som er enhver verdibærende Ordens hovedoppgave, nemlig den etiske og verdimeslige fostring.

Ordenen er tjent med å ta i bruk alle tekniske nyvinninger for moderne organisasjon. Det er en misforståelse å tro at Ordenens egenart ligger i organiseringen. Ordenens egenart ligger i ritualer, budord og tradisjon.

Internasjonalt arbeid

Fra 2007 ble Den Europeiske Storloge det viktigste internasjonale forum for Den norske jurisdiksjon. Samarbeidet med de øvrige syv jurisdiksjoner i Europa og spesielt i Norden kan gi en uant synergieffekt til hele det europeiske samarbeid.

Det kan være med på å styrke de melomeuropeiske jurisdiksjoner som sliter ganske mye. Det er en rekke land i Europa som på sikt kan trekkes med i det europeiske samarbeid. Vi har nettopp fått rapport om at det er opprettet en leir i Polen med basis i fire Odd Fellow loger.

I tillegg deltar vi fortsatt i UNP og European Youth Committee.

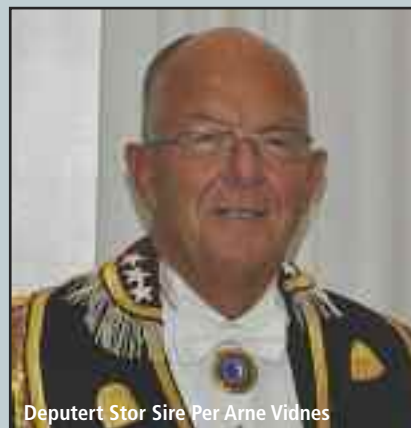
De valgte Storembeds menn for

Stor Sire Morten Buan

Deputert Stor Sire Tove Aalborg

Deputert Stor Sire Per Arne Vidnes

Storlogemøtet på Gardermoen i Akershus i perioden 11. til 13. juni 2010 var det 22. ordinære Storlogemøtet i den norske jurisdiksjons historie. Fra 1898 til 1920 hørte Norge til i den danske jurisdiksjon og ble ledet av den danske Storloge. 7. august 1920 ble den norske Storloge instituert av den danske Stor Sire Petrus Beyer. I dette møtet ble Samuel Johnson valgt til Norges første Stor Sire. Det første ordinære Storlogemøtet i den norske jurisdiksjon ble holdt i Kristiania fra 22. til 23. november 1920, og var det første møtet hvor de norske Odd Fellows styrte sin egen jurisdiksjon. Her møtte Storrepresentantene for de to Rebekkalogene, nr. 1 Sct:a Sunniva og nr. 2 Urania, men den gang var det kun brødre som var Storrepresentanter i Rebekkalogene. Kvinner var altså ikke til stede på de første norske Storlogemøter, og Rebekkasøstrene fikk først stemmerett i Storlogen på lik linje med Odd Fellow brødrene i 2001. Se for øvrig Redaktørens leder på side 46.

De første Storlogers valgte Embedsmenn

Det er ikke noen fast kode over hvor mange valgte eller utnevnte Storembeds menn et kollegium skal ha. Allerede fra etableringen av Storlogen for Maryland og USA i 1825 fikk vi seks Storembeds menn med Grand Sire Thomas Wildey som leder. Den gang skilte man ennå ikke mellom valgte og utnevnte Storembeds menn, et skille som kom senere. Det første norske kollegium fra 1920 besto av fire valgte Storembeds menn. Disse var:

- Stor Sire Sam. Johnson
 - Deputert Stor Sire Gustav Eriksen
 - Stor Sekretær C. S. Habberstad
 - Stor Skattmester Joh. Haavaldsen
- Stor Sire Sam. Johnson utnevnte så tre utnevnte Storembeds menn. Disse var:
- Stor Marsjall O. Caspersen
 - Stor Kapellan Albert Sande
 - Stor Vakt J. I. Jensen
- Sammensetningen av de valgte Storambeds menn har vært ganske konstant i

sin form, men med det unntak at man etter som Ordenen vokste fikk to Deputerte Stor Sirer.

Storlogens valgte Embedsmenn – nåværende form

Fra 2001 ble antall (syv) valgte Storembeds menn og form på embedene fordelt slik:

- en Stor Sire, enten en Rebekkasøster eller en Odd Fellow bror
- to Deputert Stor Sirer, henholdsvis en Rebekkasøster og en Odd Fellow bror
- to Stor Sekretærer, henholdsvis en Rebekkasøster og en Odd Fellow bror
- to Stor Skattmestere, henholdsvis en Rebekkasøster og en Odd Fellow bror.

De utnevnte Storembeds menn

Stor Sire utnevner Storembeds menn ut fra et mer pragmatisk behov. De utnevnte embeder som alltid går igjen og som det rituelt er klart behov for er Stor Marsjall og Stor Kapellan. Opp gjennom tiden er

det også utnevnt en rekke Spesial Deputert Stor Sirer, blant annet med ansvar for geografiske områder og for spesielle oppgaver som den fungerende Stor Sire ser behov for å dekke. Det har også vært embeder med tittel Stor Organist og Stor Redaktør. Tittelen Stor Herold ble tidligere brukt, men er nå forandret til Ordens Herold idet embedsbæreren dekker denne funksjon både for brødre og søstre. I perioden fra 2005 til 2010 har Storlogen hatt følgende utnevnte Storambeds menn:

- søster og bror Stor Marsjall
- søster og bror Stor Kapellan
- søster og bror Stor Vakt
- søster og bror Stor Arkivar
- søster Ordens Herold

Ordenens Stor Sirer gjennom tidene

- Stor Sire Samuel Johnson 1920-1928
- Stor Sire Gustav Eriksen 1928-1936

perioden 2010–2014

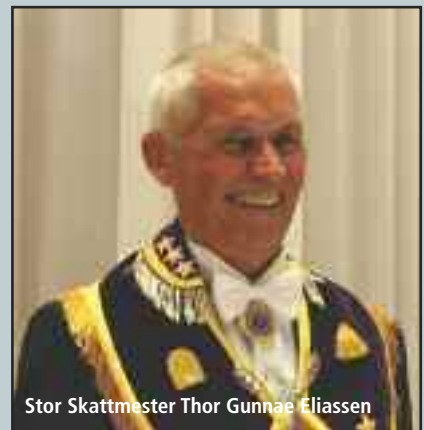
Stor Sekretær Svanhild Sandem

Stor Sekretær Steinar Jansen

Stor Skattmester Svanhild Ljosland

Stor Skattmester Thor Gunnar Eliassen

- Stor Sire Johan Middelthon 1936-1949
- Stor Sire Ingvald Haaland 1949-1950
- Stor Sire Olaf Hallan 1950-1957
- Stor Sire Harald Østreng 1957-1962
- Stor Sire Håkon V. Ruud 1962-1966
- Stor Sire Edgar Otterbech 1966-1970
- Stor Sire Arne Espelund 1970-1982
- Stor Sire Erik Evjen 1982-1986
- Stor Sire Erik Brovold 1986-1989
- Stor Sire Johan Krohn 1989-1994
- Stor Sire Oddvar Granlund 1994-2001
- Stor Sire Harald Thoen 2001-2010

Ordenens femtende

Stor Sire

På Storlogemøtets annen dag ble Morten Buan enstemmig valg til Stor Sire for kommende periode. Morten Buan er født i Orkdal 14. september 1954 og er medlem av Odd Fellow loge nr. 139 Kong Haakon. Han ble resipert i Odd Fellow loge nr. 56 Johan Middelthon 19. november 1986 og blir 25-årsveteran i 2011. I logen har han vært Kapellan, Sekretær, Undermester og Overmester, og har Storlogegraden. Han ble kallet til Leir nr. 1 Norge i 1993 og har alle leirgrader. I Storlogen har han vært Stor Vakt, Stor Sekretær og nå Deputert Stor Sire i siste periode. Som valgt Storembedsmenn har han også alle Rebekkegradene. I 2008 fikk han Den Europeiske Storlogegrad – Visdommens grad.

Det øvrige kollegiet av valgte Storembedsmenn

I De Tre Kjedeled nr. 1-2010 ble Nominasjonsnevndens innstilling til Storlo-

gemøtet gjort kjent. Nominasjonsnevnden har vært i arbeid og vurdert kandidater fra 2005 og frem til Storlogemøtet 2010. Under 2. gangs nominasjon fremmet Stor Marsjall Olav Eggum forslag på DSS Steinar Jansen som bror Stor Sekretær i stedet for Eks DDSS Randulf Meyer. Stor Sire Harald Thoen fremmet forslag på DSS Svanhild Sandem som søster Stor Sekretær i stedet for DSS Toril Grundtvig Skougaard. Valgresultatet ble som følger:

Søster Deputert Stor Sire Tove Aalborg, Kongsvinger
Bror Deputert Stor Sire Per Arne Vidnes, Ålesund
Søster Stor Sekretær Svanhild Sandem, Lillestrøm
Bror Stor Sekretær Steinar Jansen, Haugesund
Søster Stor Skattmester Svanhild Ljosland, Notodden
Bror Stor Skattmester Thor Gunnar Eliassen, Bodø

Kari og Eks Stor Representant Sven Hallan.

Drammen fikk sin første Odd Fellow loge, loge nr. 29, i 1958. Logen vokste i veksttid for Odd Fellow Ordenen i Norge med hele 11 år etter var det behov for enda en Odd Fellow loge i Drammen. Dette året kom det tre nye Odd Fellow loger i Norge og i 1985 Rebekkaloge nr 78 Hebe. Odd Fellow loge i Rebekkalog nr. 14 Hera kom i 1989. Begge leirene har

Odd Fellow loge Olav Hallan fyller 50 år

Overmester Øivind Halvorsen ga gjestene ved Jubileumsfesten en oversikt over logens start og virke i disse 50 år. Sporene finnes tilbake til 1958 da loge 29 Dronningens allereide etter ni års virke hadde 114 medlemmer. Da ble tanken om å stifte en loge til i Drammen ganske levende. Broderforeningen til den nye loge vurderte navn, og fikk godkjenning av familien til Stor Sire Olaf Hallan til å bruke hans navn. Den 10. mai var Stor Sire Olaf Hallans fødselsdag, og denne ble valgt som dagen da den nye loge skulle institueres.

10. mai 1960 ble en stor Odd Fellow dag. Stor Sire Harald Østreng med hele Storlogen møtte fulltallig opp. Et internasjonalt besøk av Past Sovereign Grand Master Tellie F. Aston fra USA satte en ekstra spiss på det hele ved sitt nærvær.

I møtet ble den nye loge instituert og OM Arne Hervik og hans kollegium ble installert av Stor Sire Harald Østreng og hans embedsmenn. OM Arne Hervik har æren for å ha utarbeidet logens segl med mottoet «Søk lenger frem».

OM Herviks første appell til logens medlemmer er verd å gjengi: «Jeg håper at ved gjensidig tillit og toleranse, og med tro på vår læres foredlende makt, vil kunne gjøre Loge Olaf Hallan til et Odd Fellow- tempel, hvor vårt indre liv kan hente næring og vokse.»

OM Øivind Halvorsen fortalte om loge nr. 136 Winga Fyr i Gøteborg, deres gjestfrihet og vennskap, som gjorde at logen i november 2001 ble knyttet sammen som offisiell vennskapsloger, noe begge har hatt meget glede av.

OM avsluttet sitt innlegg med en appell i diktform hvor han formulerte seg slik:

*«Ei til hvile, men til virke» skal vårt løsen stedse være,
og vårt Vennskap vil vi vise under livets skjebnespill.
For en Kjærlighetsforkynner skal enhver Odd Fellow være,
medens Sannhets seier vi fremmer. Det er dette som vi vil.*

. 29 Drofnum, i 1949. Dette året var en betydelig
le fem nye loger instituert bare i 1949. Allerede
ow loge i Drammen. Den kom med loge nr. 64 Olaf
er på landsplan. I 1961 kom Rebekkaloge nr. 29 Iris
leir nr. 17 Buskerud ble opprettet i 1985, og Re-
ar sitt hovedsete i Drammen.

Loge nr. 64 Hallan

Og så var festen igang

Gjestene var mange og stemningen høy da loge nr. 64 Olaf Hallan feiret 50 år med Festloge og påfølgende middag lørdag 8. mai 2010. Mer enn 130 brødre, søstre og gjester med Stor Sire Harald Thoen og DSS Magne Slåttsveen i spissen deltok i Festlogemøtet i logesalen i 3. Strøm Terrasse. OM Øivind Halvorsen og hans embedsmenn var godt forberedt og gjorde Festlogen til det stilige og verdige ceremonielle som en sikker gjennomføring gir.

Etter dette var det duket for et festdekket taffel. Logens eget kor inntok scenen, og åpnet for festen med flerstemt korsang, hvorefter kveldens toastmaster UM Thorstein Finnerud kunne ønske velkommen til middag og senere kaffe. Med en fin blanding av alvor og skjemt, ledet UM forsamlingen sikkert gjennom de tre neste timer. Stor Sire Harald Thoen utbrakte Kongens skål og forsamlingen fulgte deretter opp med Kongesangen. Logens Storrepresentant Tore Jernberg fulgte opp med å utbringe en skål for Storlogen. Denne ble rettet til Stor Sire.

Stor Sire Harald Thoen åpnet rekken av talere med å gratulere og rettet en takk til dem som for 50 år siden tok initiativ, og til de mange embedsmenn som har ledet logen i alle disse år. Han ga logen honnør for godt arbeide, både på det humanitære og andre områder. Med hilsen og gave fra Storlogen ønsket han alt godt for loge Olaf Hallan videre framover.

Gjestende brødre og søstre satte så farge og ord på det videre taffel. Eks. OM Ulf Bendrik fra vennskapslogen i Gøteborg hilste og takket, og han «overlempet som et minne» et spesielt maleri av Winga Fyr med de tre ringer i skyene. Dette er en vakker gave og et godt minne fra jubileet.

OM Per Pettersen fra moderlogen 29 Drofnum, hilste på vegne av egen loge og logene i Asker, Hønefoss og Kongsberg og overrakte en solid pengegave til jubilantens humanitære arbeid. Kort og blomst til jubileet fra St. Olavslogen i Drammen ble referert.

Så fulgte OM Anne-K. Tokerud på vegne av Rebekkalogene 78 Hebe og 29 Iris. Deretter fulgte Storrepresentant Tore Jernberg med gode ord på vegne av logens Eks Overmestere. Knut Fredriksson hilste fra loge 171 Infinitas i Gøteborg. Logens

medlemmer var spesielt glade over at Eks Storrepresentant Sven Hallan var til stede. Han uttrykte stolthet over at denne loge bærer hans fars navn.

Deretter fikk Storembetsmann Lars Åshammar fra Gøteborg ordet – og beholdt det!

I et fyrverkeri av et innlegg fikk Lars Åshammar forsamlingen til å humre, le, og juble – der han presenterte «Sång till logen nr 64 Olaf Hallan på femtioårsdagen» – på melodi «Denna kåk har varit vår an.» Denne festlige avslutning på talerrekken ble særdeles godt mottatt av det gjestende publikum, ikke minst framføringen av sangen med hele salen i koret.

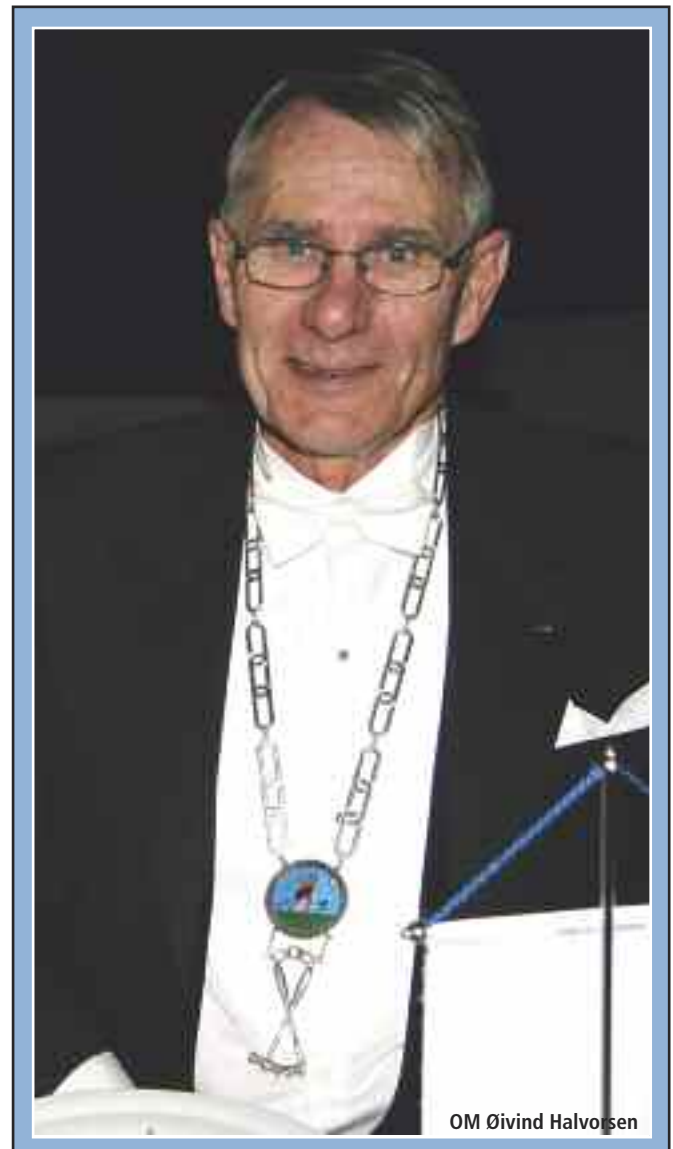
Etter dessert og kaffe ved bordet takket OM Øivind Halvorsen for gaver og framføtte, og opplyste at loge Olaf Hallan, som en del av 50 årsmarkeringen vil gi en gave på kr. 100 000 til Blå Kors og Betzy Krisesenter med en halvpart på hver.

Stor Sire Harald Thoen fikk overrakt logens krystallvase og blomster med takk for sin innsats som leder for Den Norske Storloge i 9 år.

Olaf Hallan Koret inntok igjen podiet, framførte en av sangene på svensk til ære for gjestene, og laget en verdig avslutning med «Slavekoret» fra operaen Nebukadnesar av Giuseppe Verdi.

For mange ble jubileet avsluttet her, men for andre var sommernatten enda ung, og samvær og samtale fortsatte i enda noen timer.

Tekst: Rolf Skille

OM Øivind Halvorsen

I en årrekke har Odd Fellow Ordenen kunnet dele ut stipendier til medisinske forskere gjennom Ordenens tre forskningsfond. Det eldste er fondet til å forske på multippelsklerosesykdommen. Det største fondet heter ganske enkelt Odd Fellow medisinsk/vitenskapelige forskningsfond. Det yngste er Asta og Mikael Aksdals fond. Ordenens fonds har etter hvert fått et meget godt renommé i forskerkretser. Selv om fondene ikke er gigantiske, er de med og finansierer spissforskning med klare fremtidsrettede perspektiver. Likeledes gis stipendene i betydelig grad til unge forskere som er i starten av sine karrierer.

Stipendiaten Hanne Scholz flankert av sin far og mor, Tom Schulz og Lise Schulz.

Døren på g nye beha

Lise Schulz er medlem av Rebekkaloge nr. 93 Kaprifol i Arendal og er denne loges Storrepresentant for tiden. Hun er også Fører i Rebekkalogr nr. 22 Viljen. Av yrke er hun bioingeniør og nå pensjonist.

Tom Schulz er medlem av Odd Fellow loge nr. 135, ble denne loges første OM og er nå Storrepresentant for logen. Han er YP i Odd Fellow leir nr. 22 Aust-Agder. Av yrke er han lege med medisinsk doktorgrad, og med et liv i klinisk arbeid bak seg.

I begynnelsen av mai måned fikk de en strømpost fra sin datter, Hanne Scholz, om at hun skulle være med på prisutdelingen i Odd Fellow Ordenens Stamhus i Stortingsgaten 28 i Oslo 19. mai. Dette kom som lyn fra klar himmel på foreldrene som var absolutt utvitende om datterens søknad. Hanne Scholz fikk det største stipendet i 2010 på hele kr. 100.000,-.

Denne tildelingen er en lykkens tilfældighet. Forskningsfondene ante intet om at datteren hadde meget aktive Odd Fellow foreldre. Og om fondsstyrene hadde visst noe, hadde det ikke hatt noen som helst betydning for utfallet.

Dermed kan De Tre Kjedeled gratulere to Storrepresentanter og to aktive embedsmenn i henholdsvis en Rebekkalogr og en Odd Fellow leir med at en datter er med på å åpne for nye behandlingsformer for en sykdom som etter hvert har fått epidemisk karakter i den vestlige verden.

Fremtidens behandlingsform for diabetes?

Diabetes er en sykdom som har vært kjent fra antikken. Den har mange former, men det har aldri blitt funnet noen helbredende behandling for den, selv om den sykdomsdempende behandlingen stadig er blitt bedre. Fra 2001 ble det overfor det som kalles type 1 diabetes gjort forsøk med en ny type behandling som i korthet går ut på at man isolerer ut de insulinproduserende celler fra bukspyttkjertelen til en donor, for så å transplantere disse inn i leveren til den diabetessyke. Det man ønsker å oppnå er at disse insulinproduserende cellene skal slå seg til i leveren og begynne sin pro-

gløtt til andlingsformer

duksjon av insulin. På denne måten gjen-
vinner pasienten sin egen insulinpro-
duksjon og gjennom den gjenoppta sin
normale livsførsel. I løpet av de årene
flere nordiske grupper har samarbeidet
med prosjektet, har man vunnet betyde-
lige erfaringer. Noen erfaringer er knyt-
tet til hvordan man skal hindre at de
insulinproduserende cellene skal bli av-
vist fra den kroppen de skal fungere i.
Her står man overfor noen av de samme
utfordringene som når man driver med
organtransplantasjon. En annen utford-
ring som nå er aktuell, er om man kan
sette cellene inn andre steder i kroppen
enn i leveren. Nå skal det utprøves om
cellene kan settes inn eksempelvis i mus-
kelvev sammen med støtteceller kalt
stromale stamceller. Disse tror man kan
hjelp de insulinproduserende cellene til
å slå seg ned, samt bidra til at de aksep-
teres av mottager. Etter hvert som man

høster mer og ny kunnskap om denne be-
handlingsformen, kan man etter hvert
tilby en mer effektiv diabetesbehandling
til større pasientgrupper.

Det man ser for seg som en mulighet
er at type 1 diabetespasienter kan få en
behandling som faktisk helbreder dem
for sykdommen. Mulighetene er der, de
gjenstående spørsmål er mange, det vil
ganske sikkert komme tilbakeslag, men
forskerne tror at dette kan være en av
flere behandlingsformer for diabetes i
fremtidens medisin.

Det er disse utfordringene Hanne
Scholz og hennes medarbeidere skal ar-
beide med i tiden som kommer. Hanne
Scholz er knyttet opp til Oslo Universi-
tetssykehus, eller det som de fleste fort-
satt best kjenner til som Rikshospitalet.
Hanne Scholz er cand. real. med en Ph.
D fra 2006.

Utdelingen i 2010

Dette års utdeling skiller seg noe fra fo-
regående år ved det at det er færre sti-
pendier, men de som utdeles er til
gjengjeld på større beløp.

Her er oversikten over hvem som har
fått stipender, hvor de kommer fra, hvil-
ket beløp som er tildelt og hvilket fond
som gir stipendet. Stipendmottakerne får
utdelt stipend av representanter for Odd
Fellow Ordenen i den by hvor de bor og
arbeider.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

Utdeling av Odd Fellow Medisinsk Vitenskapelig Forskningsfond 2010

Guro Valen	Oslo	kr. 50.000,-
Hanne Scholz	Oslo	kr. 100.000,-
Geir Larsson	Oslo	kr. 50.000,-
Arne Yndestad	Oslo	kr. 50.000,-
David Russell	Oslo	kr. 50.000,-
Jobert Laure	Oslo	kr. 50.000,-
Jørgen Gravning	Oslo	kr. 50.000,-
Knut Tore Lappegård	Bodø	kr. 50.000,-
Øyvind Hauso	Trondheim	kr. 50.000,-

Asta og Mikael Aksdals fond

Marianne Øksnes	Bergen	kr. 50.000,-
Marianne H Flågeng	Bergen	kr. 50.000,-

Odd Fellows forskningsfond for MS-sykdommen

Anne Spurkland	Oslo	kr. 30.000,-
Elisabeth Gulowsen Celius og Hanne F Harbo,	Oslo	kr. 40.000,-
Trygve Holmøy	Oslo	kr. 30.000,-

Kjerneverdier og egenart

Tekst:
Kjell-Henrik
Hendrichs

Lars Jørgensen ble valgt til Stor Sire i Danmark i 2008 og etterfulgte Hans Pedersen. Den Danske Storloge har Storlogemøter hvert annet år. Da samles Storrepresentantene fra alle Ordensenheter og øvrige Storembesmenn. Til sammen utgjør de en forsamling på nærmere fem hundre mennesker, så dette er gigantiske forsamlinger. Unge Lars var ikke fylt tredve da han ble medlem av Ordenen, og det gikk meget kort tid før han var på full fart inn i embeder og oppdrag i sin loge på Sjællands nordspiss hvor hans forfedre har drevet fiske i mange generasjoner. Med et liv som bankmann, har Odd Fellow Ordenen vært hans store fritidsbeskjeftigelse, noe som selvfølgelig har tatt mye tid, men også gitt svært mye tilbake.

– Hvorfor driver du Ordensarbeid?

Det ble tidlig klart for meg at mye kan samles i begrepet: «To improve the character of man.» Og denne lille setningen er jo ganske altomfattende, selv om våre ritualer gir klare anvisninger på hvor hovedtyngden av vårt arbeid ligger. For meg har denne målsetting alltid vært todelte. Den første delen er det utadvendte hvor vi skal påvirke og bygge våre samfunn i humanistisk retning. Og da bør man kanskje si hva man ikke ønsker, nemlig et barbarisk og kaldt samfunn, men tvert imot et samfunn båret oppe av humanistiske idéer og tenkemåter. Å ville noe er jo like ofte å ville kjempe mot noe.

Den andre delen av målsettingen dreier seg om egenutvikling. Og denne utviklingen må man ville seg og ofte kjempe seg til. Det er jo det vår Orden skal hjelpe oss til slik at både vilje og evne til å utvikle seg, forandre seg og forhåpentlig vokse heller øker enn avtar.

Ordenen er et sosialt nettverk. Dermed gjelder det å prege dette nettverket med de idéer og verdier som Ordenen bygger på. Dette går ikke av seg selv. Nå har Den Danske Storloge nettopp lagt siste hånd på en ny utgave av Informasjonsmappen hvor vi går et skritt lenger

enn tidligere for å gi de danske brødre og søstre fordypningsstoff i tillegg til Ordensens rituelle verdier.

– Hvordan skal egenutviklingen foregå?

Egenutvikling er et vanskelig begrep. Det er også tosidig. På den ene side må du ville utvikle deg. På den annen side klarer du neppe dette særlig godt uten at du har et miljø omkring deg som stimulerer deg til det. Da jeg som ung mann ble innviet i loge nr. 64 Julius Meyer i 1972, var det andre som satte meg i gang. Den myndige fiskeeksportør Kristen Claussen dro meg med i broderforeningen for den nye loge nr. 102 Ora Plana som ble instituert i 1976. Der lærte jeg meg mye om hva en broderforening var, og jeg ble på dispensasjon den nye logens første UM. Å få slike muligheter er ikke noe man sørger for selv, men i det miljøet jeg var fantes det en rekke brødre som ga oss som var yngre mulighet til å vokse og utvikle oss. Jeg var den gang meget heldig som hadde et miljø rundt meg som ville meg vel og som ville at jeg skulle vokse og utvikle meg. Ikke alle er like heldige.

Med egenviljen er det anderledes. Her kommer det kun an på deg selv. Jeg sier

Den danske Stor Sire Lars Jørgensen

stadig at vi må konsentrere oss om Ordensens kjerneverdier og egenart. For at vi skal kunne gjøre det, må vi sørge for at alt det andre skjer så effektivt og ubemerket som mulig. En meget effektiv organisasjon, moderne, smidig og tilpassningsdyktig med bruk av alle effektiviserende hjelpemidler frigjør tid til kjerneverdier og egenart. Gamle og stivbente byråkratier, teknikker, prosedyrer og tøvete tradisjoner må vi kvitte oss med og erstatte dem med det mest moderne og effektive. Da kan vi bruke tiden på å stimulere søstre og brødre til egenutvikling

Foto: Hanni Saabye

at det du ikke kan noe særlig om, bryr du deg heller ikke så mye om. Økt kunnskap og innsikt er uten sammenlikning vår beste kvalitetssikring. Kunnskaper om Ordenen må skje på et bredt felt, ikke bare organisatorisk, men også historisk og verdimessig.

Alternativet er ganske dramatisk hvis Ordenen ikke følger med. Den bør helst ligge i forkant av samfunnsutviklingen. Utdannelseslengden i samfunnet er flerdoblet i løpet av de siste femti år. Slik må det også være Ordensmessig. Hvis ikke, kommer vi inn i en uheldig utvikling. Og denne kunnskapsøkningen og fordypningen må vi ta med oss ut i hele Europa til alle de åtte jurisdiksjonene. Kanskje kan vi samarbeide om dette, men de enkelte jurisdiksjoners egenart må den selv ta ansvar for. Men med åtte kunnskapsrike jurisdiksjoner i Europa er vår fremtid lys.

– Hvor har du fått disse tenkemåtene fra?

Jeg er oppvokst langt nord på Jylland i en liten fiskelandsby som heter Strandby. Nå har jeg flyttet tilbake dit. Mine forfedre har vært fiskere, og jeg lærte tidlig å være med på fiske. Miljøene jeg vokste opp i så det som en ære og rett å kunne forsørge seg selv og vise omsorg mot sin neste. Det er noe av det samme som vår Orden lærer oss. Dette samfunn levde av havet og var helt avhengig av å følge med i naturens utvikling og fiskeriteknologi fra årer til seil og frem til motor. Den som ikke følger med i utvikling, taper på sikt. Da må man vite hva som er vesentlig og hva som ikke er det. Slik må vi også se på vår Orden. Vi har den flotteste målsetting. Vi har tidløse ritualer og vi har en mengde engasjerte søstre og brødre. Våre ressurser er der. Det gjelder bare at vi gjør de rette tingene fremover. Og slik jeg ser det er det å øke våre kunnskaper og innsikt i vår Ordens egenart og kjerneverdier. Bedre ballast kan ingen ha å møte fremtiden med.

Nøkkeltall for Odd Fellow Ordenen i Danmark pr. 01.06.2010:

Antall medlemmer:	14 600
hvorav søstre:	6 460
og brødre	8 140
Odd Fellow loger:	111
Odd Fellow loger i Tsjekkia:	4
Søsterloger:	93
Matriarkleire:	13
Patriarkleire:	16
Matriarchs Militant cantons:	2
Patriarchs Militant cantons:	4

og en stadig fordypelse i vår Ordens verdier.

– Hvordan kan disse positive utviklingstrekk styrkes?

Etter min oppfatning er kunnskapsøkning og fordypning svært sentralt i denne sammenheng. Hele det danske samfunn øker sine kunnskaper på alle områder. Skal vi være i pakt med tiden, må også Ordenskunnskapene økes. Jeg tror at søstre og brødre med kunnskaper og innsikt om sin Orden, også blir stolte av sitt medlemskap og Ordenens beste ambassadører. Det er ganske enkelt slik

Selvoppdragelsens edle kunst

Utsnitt fra Rafaels «Akademiet i Aten»

Foto: Jon Esben Johnsen

18

Fra vi er født blir vi oppdratt – i begynnelsen bare av andre. Først ute er foreldre og lokalmiljøet, for ikke å snakke om jevnaldrende og søsken. Strofen: «. . .derfor er det alvor i vår lek i dag. . .» inneholder mer av sannhet enn det de fleste er klar over. Der nest kommer skolens oppdragelse og dannelse. Derfor er debatten om hva vi skal lære i skolen så umåtelig viktig. Å komme under vingene til en dyktig lærer i motsetning til en udyktig lærer, kan forandre livet ditt på godt og ondt. Etter skolegang kommer arbeidsliv, samfunnsliv og det sosiale liv. Det er gjerne disse lærestedene som kalles «livets skole». «Livets skole» setter oss inn i den modus som kalles «livslang læring». Å leve er å lære. «Den som tror han er ferdig utdannet, er ikke utdannet, men ferdig», lyder en fyndig formulering med stor sannhetsverdi.

Verdibærende Ordener har alltid hatt læring og dannelse som mål. Hver grad har sitt lærestoff, eller sitt «pensum» om man vil. Slik var det allerede i de første Ordener. Den Orden som matematikeren, filosofen og musikeren Pythagoras (ca. 580-500 f. Kr.) stiftet i sør-Italia for om lag to og et halvt tusen år siden var intet unntak, men be-

krefter denne kompakte dannelseslinjen. Hvis vi ser på gradene i den Orden Pythagoras stiftet, aner det oss raskt hva det pedagogiske innhold i de stigende grader har hatt. Vi aner en klar progresjon fra første til fjerde grad.

I første grad kalles resipienden for akustikoi, et ord vi kan oversette med den som hører eller lytter. Akustikoi

skulle først og fremst komme i kontakt med sin intuisjon. Læringsmålene var dermed klare. I graden skal resipienden samle fakta, kompetanse og opplevelser for sin videre vandring.

Den andre grad hadde betegnelsen katharsis. Her skulle resipienden rensa sitt sinn for alt overflødig og konsentrere seg om de virkelige verdier. I denne graden

ble det større egenaktivitet enn i første grad.

Den tredje grad rettes oppmerksomheten mot fullkommengjørelsen. Pythagoras var jo opptatt av verdensaltets harmoni, noe han også fant igjen i musikken. Resipienden skulle her lære seg å komme i harmoni med det fullkomne univers.

Den fjerde grad kalles for epifania. Her får resipienden åpenbart for seg hele Pythagoreerordenens sannheter og lære. Epifania betyr åpenbaring. Det er først i den øverste grad at et medlem får med seg Ordenens samlede helhet og kan gripe fatt i det holistiske perspektiv. Progresjonen går fra det reduksjonistiske og fragmenterte, til det helhetlige, noe som først oppnås i den øverste grad.

Går vi inn i ulike verdibærende Ordener gjennom tidene, ser vi ganske raskt at de alle har et budskap og en verdibase som pedagogisk legges til rette, meddeles og påvirkes gjennom de ulike grader. Det er som en skole med ulike klassetrinn hvor man trinn for trinn ledes oppover og innover i kunnskap, innsikt og erkjennelse. Man går fra det ukjente til det kjente; fra de små enkeltheter og detaljer ledes man til de større sammenhenger.

En Ordens taksonomi

Grekerne laget et ord for et slikt læremessig system, nemlig ordet taksonomi, et ord som betyr å holde orden. Hos de ulike pedagogiske teoretikere er det utformet en rekke slike pedagogiske taksonomier med litt forskjellig innhold og innfallsvinkler. Men alle inneholder elementer av denne type:

Først samler vi fakta og data.

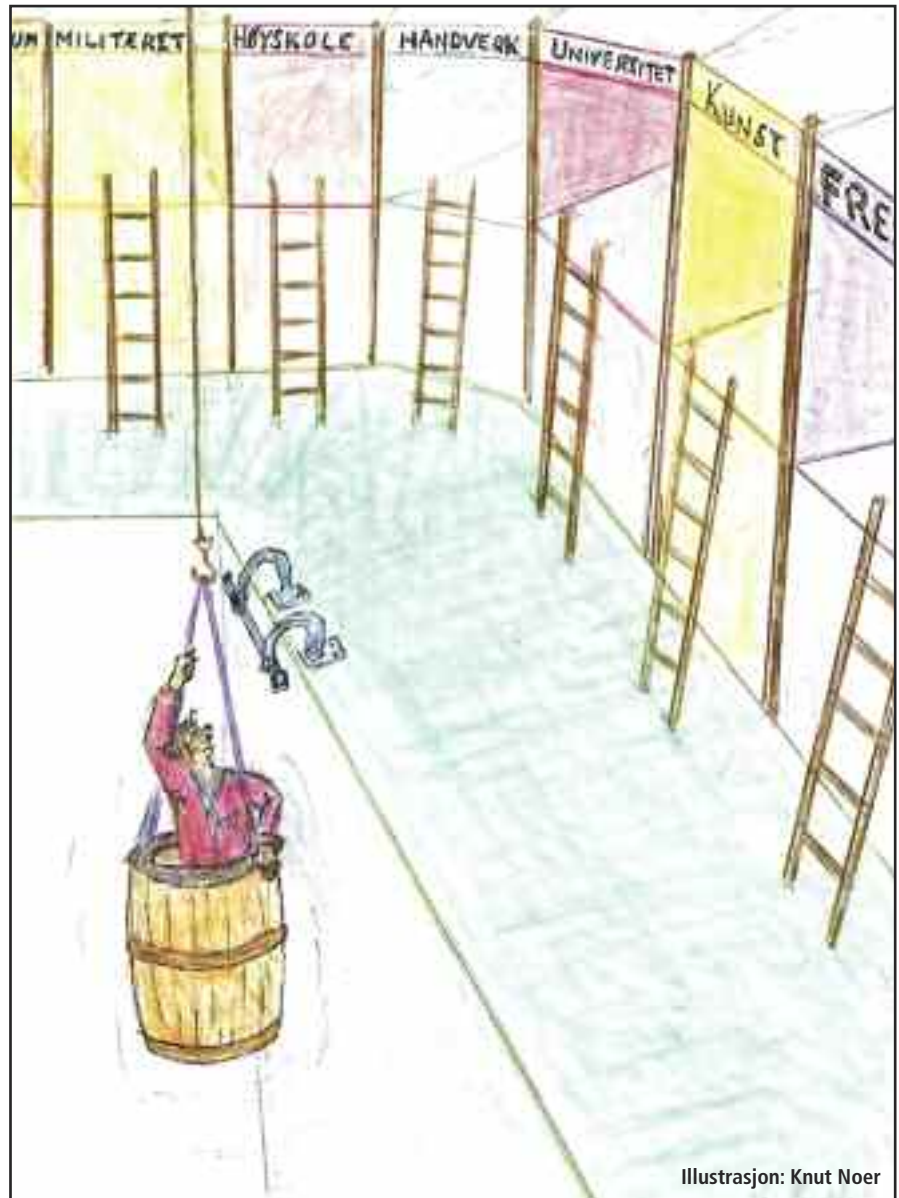
For det annet setter vi disse fakta sammen i det vi kan kalle informasjon.

For det tredje setter informasjonen oss i stand til å få kunnskap.

Og for det fjerde kan kunnskapen sette oss i stand til å få visdom.

Når det gjelder den vanlige skole, består den av barneskolen, ungdomsskolen og videregående skolen. Du kan riktignok hoppe av på ulike trinn, men da anser man nesten hele skolegangen for bortkastet. Grunnen til dette er at du på de lavere trinn kun får samlet fakta og informasjon, men ikke satt dette sammen til kunnskap og til slutt klarer også noen å oppnå visdom. Selve poenget med skolen er jo at man skal gå alle trinnene til endes. Det er når man får med seg hele utdannelsen at man kan gripe fatt i helheten.

Skolegang er ikke et mål i seg selv. Skolegangen er der for å gjøre deg skikket til livet etter skolegangen. Skolegan-

Illustrasjon: Knut Noer

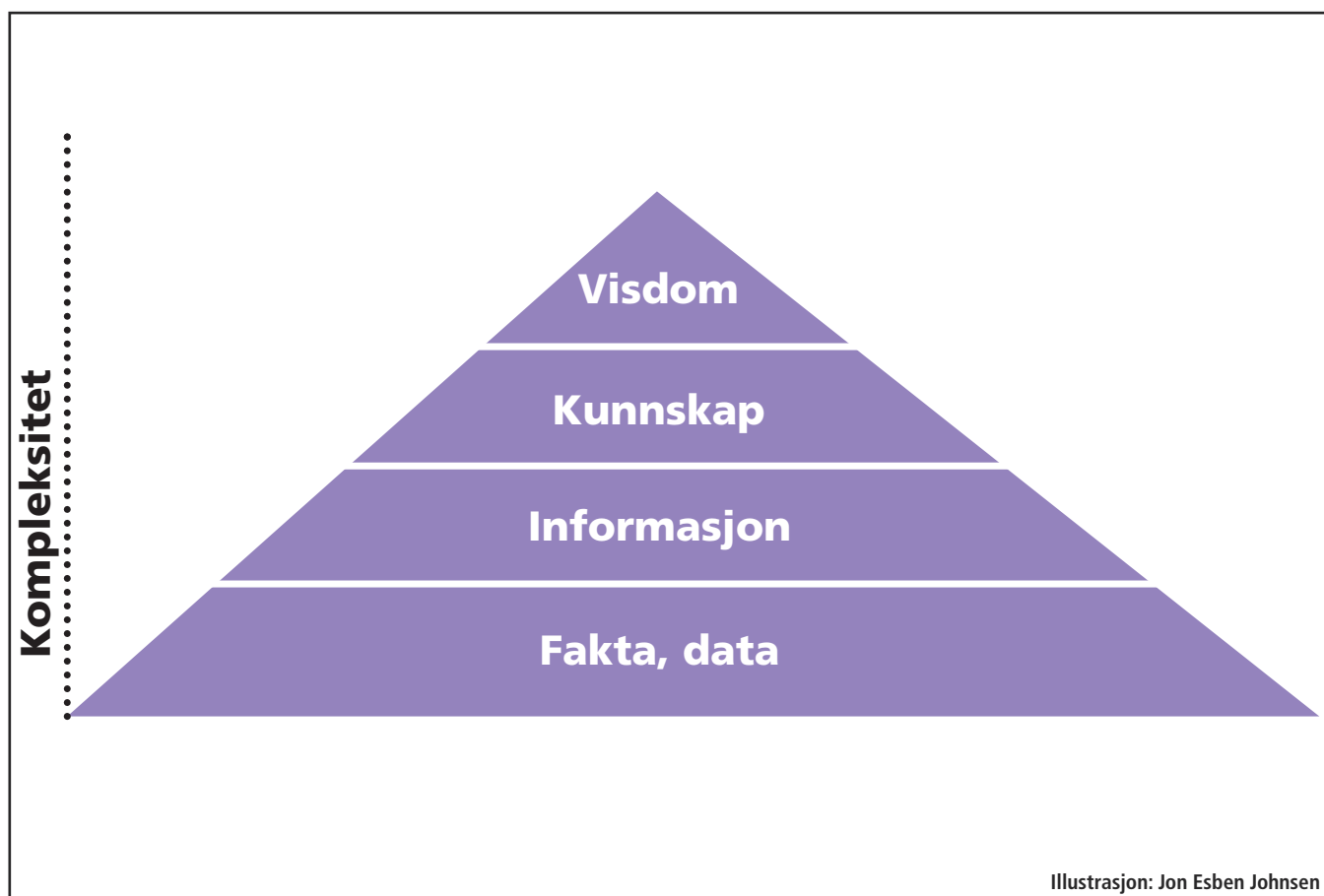
gen er en forberedelse til livet. På samme måte er det med de verdibærende Ordener. Ordenenes grader kan selvfølgelig være interessante i seg selv. Men alle er de der for å gi resipienden verktøy til å leve sitt daglige liv på en bedre måte. Dette var det Odd Fellow Ordenens første danske Stor Mester, Andreas Holck (1844-1907), gav uttrykk for da han omtalte Odd Fellow Ordenen som: «Dette dejlige Nutidsbarn!» Holck var både metodistprest, frimurer og Odd Fellow. Med dette begrepet «Dette dejlige Nutidsbarn» mente Holck å gi uttrykk for at Odd Fellow Ordenens hensikt er å gjøre sine medlemmer skikket til å leve i dagens samfunn, ikke å samle seg innsikt i fortiden eller i forhold på siden av livet. Eller sagt med et annet slagord: «Odd Fellow Ordenen er en skole for livet!»

Når man beveger seg gjennom de ulike grader, først i loge og deretter i leir, er det ikke for å få tilfredsstilt sin nysgjerrighet eller først og fremst for å

få tilgang til de esoteriske budskap. Som i all annen utdanning og dannelse, er positiv nysgjerrighet en sentral og nødvendig drivkraft. «Undre meg på hva jeg får å se over de høye fjelde», sang Bjørnstjerne Bjørnson. Undring og nysgjerrighet på det som ligger foran en, står sentralt i et levende og pulserende liv. Den dag du mister denne nysgjerrigheten, er døden faretruende nær; om ikke helt konkret, så i alle fall åndelig.

De esoteriske budskap som de ulike Ordener fremviser sine resipiender, er ofte både overraskende og erkjennende. Dette har mange av de nysgjerrige og utenforstående omgivelsene fått med seg når de trigges av ord som «lukket» og «hemmelig». Også totalitære bevegelser som nazismen så med største mistro på verdibærende Ordener som de intuitivt innså ville være vanskelige å kontrollere og sensurere.

Poenget med de esoteriske budskap er ikke å være underholdende eller spekta-

kulær, men å gi resipienden og Ordensmedlemmene informasjon og kunnskap om livet og hvordan det kan leves. Ordenens grader er der for å gi svar på det eksistensielle spørsmål: «Hvordan bør jeg leve og hvordan lever jeg?»

En grad er starten, ikke slutten

I skolene feirer man eksamen som en avslutning. Det er både riktig og galt. Selvfølgelig er eksamen slutten på skolegangen. Men enda viktigere er poenget at eksamen er begynnelsen på anvendelsen av de kunnskaper og verdier utdannelsen har gitt et menneske. Etter eksamen kommer du i en prinsipielt ny situasjon. Mens du i skolen har lærere og mentorer som kan veilede deg, vil du som kandidat stå alene. Overført til en loge kan du på veien til å få en ny grad, være omgitt av Overmester og logens embedsmenn som kan hjelpe og veilede. Når du står i ditt arbeidsliv, samfunnsliv eller familieliv har du ikke logens embedsmenn å støtte deg til. Da må du støtte deg på dine ervervede kunnskaper og innsikter. «På det jevne, på det jevne, ikke i det himmelblå. Der har livet satt deg stevne, der skal du din prøve stå!»

Vanskeligheten med å komme med en eksamen og gå ut i det praktiske liv, er at det er så mye skolen ikke fortalte om.

Skolen er ofte en stilisering og en forenkling av virkeligheten. Det er oppsiktsvekkende mye sannhet i den engelske boktittelen: «Alt hva du ikke lærte på Universitetet!»

Vanskeligheten med å ha fått en loge eller leirgrad er at livet omkring deg kan bryte kraftig med det Ordensmessige bildet du er vant med. Utfordringen er i første rekke å fortolke virkeligheten med Ordenens briller. Evnen til å finne overføringsnøklene og se hvordan verdiene kan brukes i en ny og annerledes virkelighet, er en utfordring av største viktighet. Klarer du det ikke, kan den ervervede kunnskap og innsikt være bortkastet.

På den annen side må det sannsynligvis være slik både for en kandidat og et Ordensmedlem. Virkeligheten er for dem begge langt mer kompleks og variert enn det skolen eller Ordenen kan fange opp i et pensum. Men begge instanser kan vise til bærende og vesentlige prinsipper. For Ordener er det nettopp tilegnelsen av verdiene som står sentralt. Sagt med en metafor kan man kanskje si at det konkrete liv blir litt nærsynt og fokuserer for mye på detaljer, kan man i utdannelsen bli litt for langsynt og ser mest på de lange linjer og prinsippene. I livet gjelder det å kombinere disse to tilnærmelsesmåtene. Da oppstår den livgivende symbiose mellom idealenes og realitetens verden.

Thomas Mathiesens strek

Det er en modell som ofte er tillagt sosiologiprofessor Thomas Mathiesen (1933-). Det viser en persons vei opp gjennom kunnskapshierarkiet. Personen starter helt på bar bakke, så å si, «på skrætsj». Det som er det første mål og oppgave, er å komme opp til en strek som ligger ganske langt over hodet på deg. Streken representerer et vesentlig skille, et paradigmeskifte. Før du kommer opp til streken, må noe hjelpe deg oppover, ja nærmest heise deg oppover uten din hjelp. Men når du er kommet opp på streken – nådd et visst nivå – da får du utlevert en stige og kan klatre selv.

I all utdanning må vi ha hjelp i starten. Vi skal lære de grunnleggende ferdigheter, bokstaver og tall og en del fakta. Men etter hvert blir vi mer selvhjulpne. Og etter hvert må vi i vesentlig grad stole på egne krefter.

Denne modellen kan gi oss noen vesentlige kunnskaper og innsikter. Alle må vi ha hjelp og veiledning for å komme i gang. Men på ett stadium blir vi i stand til å utdanne oss selv – drive med selvutvikling. Da er det viktig at vi har fått innebygget i oss dette kravet om selvutvikling – det selvdrivende imperativ. I motsatt fall kan vi henfalle til en sløv vegetering og en klanderverdig passivitet. Det er åpenbart at mange faller i

denne passivitetsgrøften, kanskje fordi de for lenge har fått for mye tilrettelagt undervisning og er blitt for lite stimulert til egenaktivitet.

Hjelpemidlene

Stor Sire Samuel Johnson (1861-1928) satte som målsetting for De Tre Kjedeledd at magasinet skulle ha kronikker og artikler til ettertanke og personlig utvikling. For ham var dette med egenutvikling en selvfølge, og han forutsatte at alle andre Ordensmedlemmer hadde samme ønske og behov.

Utviklingsprogrammene som skal gjennomføres etter gradstildelingene er der for å gi anledning til ettertanke og systematisk kunnskapsgjennomgang. Våre personlige forutsetninger for å tilegne oss esoteriske budskap er forskjellige. For noen faller det ganske lett, mens for andre må det gis betydelig tilrettelegging. Det finnes ingen skole hvor alle studentene er like. Heller ikke i en Orden er alle resipiender like.

Gjennom Utviklingsprogram får vi en systematikk i forståelsen av våre grader som den enkelte ikke uten videre kan gi seg selv. All kunnskap må fortolkes. Det er kunnskap som pedagoger og filologer for tusenvis av år siden var helt enige om og som egentlig er forutsetningen for all utdannelse og dannelse. Om eksoterisk kunnskap trenger fortolkning og analyse, gjelder dette i enda større grad for esoteriske budskap. Alle verdibærende Ordener har esoteriske budskap, metaforer og symboler som en sentrale del av sin pedagogikk.

I en rekke verdibærende Ordener er studiesirkler en høyst normal foreteelse. Studiegrupper kan være obligatoriske og kursoriske. Men de er der som et tilbud til dem som vil trenge dypere ned i stoffet.

Vår tenkning står støtt på skuldrene til Sokrates, Platon og Aristoteles. Platons studiesirkler foregikk i nærheten av tempelet til helten Akademos. Derav navnet akademi. Og Aristoteles gikk omkring når han samtalte og underviste sine studenter. Så vanlig var denne vandringen at studentene ble kalt for peripatetikere – de som vandrer omkring. Studiesirkler og grupper er det som bringer oss videre i et fruktbart samspill omkring kunnskap.

I dag er det neppe et eneste seriøst fag som ikke har etter- og videreutdannelse. Dette henger sammen med at kunnskap ikke er noe man har tilegnet seg, men det er noe man hele tiden må holde ved like. Om Ordenskunnskap gjelder det som gjelder all annen kunnskap: «Den som tror at han er ferdig dannet, er ikke dannet, men ferdig!»

I Odd Fellow Ordenen har vi ikke vært velsignet med mye spesiallitteratur, men det er også i ferd med å forandre seg til det bedre. Bedrede språkkunnskaper blant Ordenens medlemmer øker også mulighetene for å bygge opp gode Ordensbiblioteker i våre mange Ordenshus. Med Utviklingsprogram, studiegrupper og biblioteker vil stimulansen til å bruke også disse kunnskapsveiene øke.

De personlige mål og evaluering

Et Ordensmedlem i Pythagoreerordenen skulle hver kveld stille seg en del ransakende spørsmål av karakteren:

- *Hva har jeg forsømt i dag?*
- *Hva har jeg gjort galt i dag?*

Disse spørsmålene kan være litt negative i vår tid.

Men retter vi dem mot Odd Fellow Ordenen, kunne slike spørsmål være:

- *Hvilke av Ordenens budord har jeg oppfylt i dag, i går og i siste uke?*
- *Har jeg vist uselvisk nestekjærlighet mot noen i dag, i går og i siste uke?*
- *Hvilke konkrete mål har jeg satt for min etiske utvikling i den siste tid?*
- *Når deltok jeg sist i en samtalegruppe om Ordenens lære og etikk?*

- *Hvor ofte forsøker jeg å få innsikt i hva andre mener om min adferd og mine handlemåter?*
- *Hvor ofte lar jeg Ordenens lære påvirke mine handlinger i dagliglivet?*
- *Hvordan tar jeg vare på mine venner?*
- *Hvordan bygger jeg opp gode familierelasjoner?*

Det er jo det som er meningen med «Dette dejlige Nutidsbarn» at det skal virkeligjøres gjennom Ordensmedlemmenes gjøren og laden over det ganske land.

Selvoppdragelsens edle kunst skal resultere i at nærmere 24.000 Odd Fellows – brødre og søstre – daglig gjør Norge til et bedre sted å være, et konkret etisk bedre sted. Noe mindre er det ikke snakk om.

Stor Sire Morten Buans appell om kunnskapsløft er ikke bare et spørsmål om teoretisk kunnskap, men om etisk fostring. For å handle etisk, må man ha evne til å reflektere over sine handlinger, deres konsekvenser og hva som skal til for å føre et mer etisk bevisst liv. Vi er som Sisyfos. Dette arbeid tar aldri slutt, men det er dypt meningsfullt alltid å være under veis, å være på vandring.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrich

En gave til Veteranen?

Stadig flere søstre og brødre i vår Orden blir Veteraner. Veteraner fortjener en gave. Hva kunne da være bedre enn en kunnskaps gave til glede for den som allerede har stor erfaring?

Odd Fellow Ordenens historie, bind I med det internasjonale perspektiv er en gave som vil gi enhver Odd Fellow bror og søster kunnskaper til varig glede. Boken kan kjøpes gjennom logens Sekretær.

Den du mater. . .

22

«En indianer satt og snakket med sitt barnebarn. Han sa: I alle mennesker bor det to ulver som sloss. Den ene er ond. Det er sinne, frykt, misunnelse, sjalusi, grådighet, arroganse, selvmedlidenhet, løgn, hovering, overlegenhet og egoisme. Den andre er god. Det er glede, fred, kjærlighet, håp, ro, ydmykhet, velvilje, empati, sannhet og tillit.

– Hvilken ulv vinner? spurte barnet.

– Den du mater, svarte bestefaren».

Nød og hjelp har ingen grenser

Paradiset Kanariøyene forbinder vi med sol, sjø og overflodighet. Men i forbindelse med den internasjonale finanskrisen er arbeidsløsheten i denne del av Spania steget mot 30% samtidig med at turismen har fått en kraftig knekk. De turistene som kommer, legger også mindre valuta igjen enn tidligere. Dette skaper depresjoner både økonomisk og menneskelig. Men solidariteten inne familiene har også fått et nytt oppsving. Den kanariske befolkning opplever en nødssituasjon som de trodde hørte fortiden til.

Som følge av den nød som gjør seg gjeldende blant mange familier på Gran Canaria, satte Odd Fellow Klubben Tres Encanados i gang en hjelpeaksjon med innsamling av klær og penger til de trengende i området sør på Gran Canaria. Aksjonen «Hjelp oss å hjelpe» startet 17. november 2009 og ble avsluttet 10. mars 2010.

Aksjonen var et samarbeidsprosjekt mellom Odd Fellow Klubben og den Katolske Kirke i Arguineguin. Aksjonen ble gjort kjent i alle de nordiske land med

Fra venstre: Harald Skjærgård, Ivar Fredriksen, Dorita fra Caritas, Asbjørn og Randi Olsen.

tanke på reisende som skulle til Gran Canaria. Folk ble oppfordret til å ta med klær og lignende som de kunne gi bort når de kom til øya. Også lokalavisen «Dag og Natt» og den lokale norske radio på Gran Canaria ga god informasjon om tiltaket.

To lotterier ble satt i gang. Det ene var et «lynlotteri» på de ukentlige møtene i Odd Fellow Klubben. Det andre var et lotteri med en hovedgevinst som besto av tre netters opphold/overnatting

for fire personer i moderne ferieleilighet og med fri bruk av båt med fiskeutstyr i reiselivsanlegget «Hamn» i Senja. Verdien av dette beløp seg til 7.000 kroner.

Aksjonen «Hjelp oss å hjelpe» fikk inn om lag ett tonn klær og lotterisalg innbrakte til sammen 4710 € eller nærmere kr. 38.000 kroner.

Tiltaket føyer seg inn i rekken av gaver fra Odd Fellow Klubben som i flere år har støttet ulike hjelpeorganisasjoner på Gran Canaria. Da Klubben feiret sitt 15-års jubileum 10. mars 2010 var representanter fra Den Katolske Kirken invitert og fikk overlevert bekreftelsen på pengegaven. Hovedgevinsten ble også trukket ved denne begivenheten.

Odd Fellow Klubben «Tres Encanados» retter en stor takk til alle som deltok i aksjonen og til reiselivsanlegget «Hamn» i Senja som ga hovedgevinsten.

Tekst: Berit Skjærgård

Storlogemøtet 2010 – Stor Sire Morten Buan:

Tiltredelses- og avslutningstalen

Kjære Storlogemedlemmer – Stor- og Rådsemdsmenn fra gjestende jurisdiksjoner.

Ved avslutningen av dette Storlogemøtet er det på sin plass på vegne av oss valgte Storembeds menn, å takke for den muligheten Den Norske Storloge har gitt oss. Jeg kan forsikre dere alle om at vi vil gjøre vårt beste i å lede Ordenen i Norge på en god og trygg vei videre. Takk for tilliten.

Odd Fellow Ordenen baserer sin lære og virksomhet på medmenneskelige verdier, den søker å gi medlemmene gode etiske holdninger.

En god Odd Fellow kjennes på sine holdninger og handlinger i dagliglivet og viser at Ordenens etikk er mer enn teori. Et spesielt ansvar hviler på oss som Storembeds menn. Vi blir vurdert og bedømt ut fra om vi makter å omsette verdiene i praksis. Som leder er og skal en være et forbilde, som ikke bare snakker om Ordenens verdier men som også lever etter dem. Vi må søke å leve som vi lærer, omsette ord til handling.

Ved en anledning som denne, Storlogemøtet, gjør vi opp status over situasjonen i Ordenen. Hva har vi oppnådd, har vi nådd våre mål? Dagens faktiske situasjon skal gi grunnlag for å stake ut kursen

videre. Hva må vi satse på, hva skal vi prioritere? Vi har vedtatt en langtidsplan for Ordenen i Norge som har som mål å gi en felles retning, et felles grunnlag for alle enheter, loger, leire, Distrikt og for Storlogen.

Etter disse dagers forhandlinger, sitter en igjen med en oppfatning av hva vi har vært gode på og hvor vi må gripe fatt i det videre arbeid. Skal jeg trekke frem et særdeles alvorlig forbedringsområde, så er det at vi mister for mange medlemmer, flere steder i landet mister vi nå flere medlemmer enn de vi innvier. Vi har positive unntak men hovedbildet er at dette er et økende problem. Ikke først og fremst på grunn av færre innvielser men for mange i avgang.

Dette må vi gjøre noe med. Starter vi først med en tilbakegang, kan det være vanskelig å snu denne trenden. Jeg snakker ikke om ekspansjon for enhver pris, for kvantitet henger sammen med kvalitet.

Skal vi lykkes må vi sammen bygge vår Orden og vi må sammen sikre en god utvikling og vekst.

Jeg har i dag anledning til å dele noen tanker med dere om hvordan jeg tror vi best kan utvikle vår Orden. Hvordan vi kan nå vår målsetning om å påvirke samfunnsutviklingen ved at verdier som ne-

stekjærighet, menneskeverd, rettferdighet, integritet, omsorg og medfølelse blir viktige. Ved å bli en motkraft til de mer destruktive tendenser vi i økende grad ser.

Eller som det står i vår visjon; gi hver søster og bror kunnskap, verdier og holdninger, slik at de gjennom sin livsførsel kan bidra til et bedre samfunn. Skal vi kunne påvirke, må vi være mange nok. Skal vi lykkes er vi sett fra mitt ståsted avhengig av et systematisk arbeid mot styrkelse og ekspansjon.

Som jeg sa; Jeg tror langsiktig ekspansjon avhenger av kvalitet. Kvalitet i fremførelse av ritualer og spill, Det seremonielle arbeidet må være preget av opplevd kvalitet og høytidelighet. Det betyr at vi må perfektionere fremførelsen av ritualene. Målet må være at alle som er på «gulvet» må kunne sine replikker så godt at det fremføres på en naturlig måte. Til dette kreves det at en må trene og legge sin sjel i fremførelsen. Da først blir det også givende og moro for aktørene.

Kvalitet betyr også at vi holder på antrekk, opptreden, etiketten. Stil og verdighet bør være vårt omdømme. Det er ikke bare i logesalen vi må ha kvalitet som mål; informasjonsmøtet, hjemmebesøket, ettermøtet og ikke minst samværet søstere og brødre imellom må også være preget av kvalitet.

Vi lykkes den dagen en søster og bror, nyinnvidd eller veteran, tenker etter en logeaften; **dette var et godt møte, i kveld opplevde jeg noe positivt. Logen er en givende del av mitt liv.**

Kvalitet hele veien.

Skal vi skape kvalitet avhenger det først og fremst av oss embedsmenn, men også av alle søstre og brødre. Jeg tror at veien til opplevd kvalitet går gjennom kunnskap og kompetanse. Skal du formidle et budskap med troverdighet må du ikke bare vite hva du skal formidle, men også forstå hvorfor, og det setter også krav til hvordan budskapet formidles.

Min oppfatning er at kanskje den viktigste suksessfaktoren for å løfte Ordenen, er å satse på øket kunnskap på alle nivå. Et kunnskapsløft. Først når vi som

embedsmenn kjenner våre plikter, kan våre oppgaver og forstår vår rolle, blir vi så trygge slik at vi kan formidle vårt budskap med tilstrekkelig tyngde og kraft. Jeg håper at vi over tid kan bygge en kunnskapsplattform gjennom opplæring og kurs, gjennom manualer og veiledning, gjennom foredrag og instruksjoner.

Jeg tenkte å bruke høstens Storembedsmannsmøte, samlingen med alle valgte og utnevnte storembedsmenn den 22. til den 24. oktober på å starte denne prosessen. DSS vil ha en avgjørende rolle om vi skal lykkes i en slik satsing.

Skal vi bygge for fremtiden, er det en fordel å ha en dypere forståelse av fortiden, historien, ja vår verdiplattform. Vi har i mange år snakket om at vi trenger en forskningsloge, et Odd Fellow Akademi, jeg tror nå tiden er moden til å iverksette dette. Utfordre søstre og brødre som har kompetanse og interesse av å arbeide med forskning og utvikling for å få frem materiale til å bevisstgjøre vår rituelle og etiske grunnmur.

Utvikling handler også om ledelse. En Orden som vår avhenger av et godt lederskap på alle nivå. Vi er en verdibasert organisasjon der utøvelse av lederskapet må utøves i tråd med de verdiene vi står for. Vennskap. Kjærlighet og Sannhet må være grunnlaget i de prinsipper vi leder etter. Det gjelder for Overmester, Hovedmatriark, Hovedpatriark, DSS, øvrige utnevnte og de valgte Storembedsmenn. Vi må ha evne til å etterleve verdiene i praksis i de ulike lederroller vi har.

Vi er en frivillig organisasjon der medlemskapet i Ordenen må baseres på at den enkelte vil prioritere dette i konkurranse med andre fritidsinteresser. Skal vi lykkes må Ordenen gi et godt utbytte til den enkelte bror og søster på alle nivå. Kanskje skal vi i langt sterkere grad også prioritere ledertrening og lederutvikling. Alt fra møteledelse, presentasjonsteknikk til mer grunnleggende ferdigheter som kommunikasjon, problemløsning og konfliktforebygging.

Selv om en kan hente mye fra ledererfaring i jobbsammenheng, er på ingen måte alt overførbart til en frivillig, verdibasert organisasjon som vår.

Jeg tror på å bruke positive virkemidler. Spille på ros og forsterkning av det vi er dyktige på. Finne bevaringsområdene og på en konstruktiv måte arbeide med forbedringsområdene. Ledelse handler også i stor grad om forutsigbarhet og grensesetting. Hvordan vil vi at det skal være hos oss, hva er ønsket adferd og hva er uønsket.

Den viktigste rollen i vår Orden er ut fra min synsvinkel, Overmester i logen. Det er der grunnlaget for en god eller

dårlig utvikling i den enkelte loge ligger og dermed også for Ordenen totalt sett. Vi vet at god ledelse handler om å gi ærlige, konstruktive tilbakemeldinger. Evnen til å være åpen for tilbakemeldinger og å lytte. Lojalitet er også et nøkkelbegrep ved god ledelse. Lojalitet innad i embedskollegiet, lojalitet til sine søstre og brødre men først og fremst lojalitet til Ordenen, ritualene og den retning og de beslutninger vi eksempelvis har tatt på dette Storlogemøtet. Alt dette går på å bygge gode relasjoner og skape positive opplevelser.

Men skal vi kunne fungere godt, er det også enkelte forutsetninger på den administrative side en må være klar over.

Skal du kunne gå inn i rollen som sekretær i en loge eller leir må du i dag beherske data og vårt medlemsprogram focus. Skal du inn i skattmesterfunksjonen, må en i løpet av få år kunne dataprogrammet for skattmestere i focus. Dette vil bli et minimumskrav.

For valgte og utnevnte Storembedsmenn er det en forutsetning å kunne benytte seg av våre internettløsninger. Ordenens hovedinformasjonskanal er internettbasert og en vil over tid komme til kort dersom en ikke kan mestre disse hjelpemidlene.

Men den viktigste lederutfordring har alltid ligget på de mellommenneskelige relasjoner, evnen til å motivere og inspirere.

I Forsvaret sa vi ofte; Som troppsjefen så troppen. Jeg tror langt på vei at vi i kan si:

Som Overmester så logen.

Odd Fellow Ordenen må ha evnen til å tilpasse seg samfunnets utvikling og trender skal en kunne bestå som en livskraftig Orden. Ritualene, etikken og verdigrunnlaget bør og skal man ikke rokke ved – det holder også i de kommende år – men måten vi arbeider på og organiserer oss på, må kunne møte dagens og de kommende slekters behov og oppfatninger.

Jeg har stor tro på nødvendigheten av et planmessig og systematisk arbeid når det gjelder utviklingen i vår Orden. Vi har vedtatt en langtidsplan som staker ut kursen for de kommende år og jeg tror det blir av avgjørende at vi i hele Odd Fellow Norge trekker i hop i samme retning. Vi trenger klare roller og klart ansvar – klare linjer i hele organisasjonen. Det er viktig at vi bruker kreftene på å nå de mål vi har satt, bruker energien på å bli bedre for hver søster og bror som er medlemmer og bli en attraktiv Orden også for nye medlemmer.

Jeg håper at vi slipper interne rivninger men får fokus på de oppgavene som nå ligger foran oss. Min erfaring tilsier at

dersom vi har hatt gode og involverende prosesser for å få frem gode beslutninger, brukt nødvendig tid, så er lojaliteten til gjennomføring mye større i hele organisasjonen. Beslutning om en felles landsak er et eksempel på en slik prosess.

I den langtidsplanen for Ordenen i Norge som vi nå har vedtatt og har brukt 2 år på å diskutere, skal alle enheter lage sin handlingsplan for å bidra til å nå målene – dette inkluderer naturligvis også Storlogen som skal lage sin handlingsplan for fireårsperioden.

Jeg håper og tror at alle nå vil arbeide lojalt for å gjennomføre planen og nå målene vi i felleskap har satt oss. Det er en bindende plan for alle ledd i vår Orden.

Etter å ha deltatt i Storlogens arbeid som utnevnt og valgt Storembedsmann i 12 år tar jeg nå fatt på min embedsgjerning med mange tanker, mye energi og ikke minst med en stor porsjon ydmykhet. Jeg er en typisk teamspiller og er helt avhengig av at vi har et team som utfyller og utfordrer hverandre, for gjennom diskusjon å komme frem til de beste beslutninger.

Først av alt vil jeg si at den avgående Stor Sire har vært en god læremester for meg i disse år og har staket ut en god kurs for Ordenen i Norge og ikke minst internasjonalt.

Det internasjonale aspektet som også er viktig for utviklingen i Norge vil være i trygge hender med vår avgåtte Stor Sire ved roret – som Europeisk Stor Sire. Mitt fokus vil være først og fremst være utviklingen av Ordenen i Norge. Jeg vet at min forgjenger også der vil være en god mentor og vil være tilgjengelig når det kreves.

Til de valgte storembedsmenn vil jeg si at jeg ser frem til at vi får etablert oss som et godt lederteam og ser frem til meningsbrytninger og diskusjoner for å få frem beslutninger til det beste for vår kjære Orden.

Jeg ber tilslutt om at Storrepresentantene bringer en hilsen til alle Ordensenheter fra dette Storlogemøtet – fra meg – og de øvrige nyvalgte Storembedsmenn.

Likeledes sender vi fra dette Storlogemøtet våre hilsener til alle Stor- og råds-embedsmenn, alle søstre og brødre i de øvrige nordiske land.

And at last I would like to thank our guests from America for visiting us.

I hope you have had some nice days in Norway and I ask you kindly to bring our greetings to our sisters and brothers in USA.

Hva er livet... et pust i siver

Ja, hva er egentlig livet?
Hvordan er fasiten – vil alt stemme til slutt?

Jeg sitter på en sten ved bredden av Svartelva som flyter stille forbi. Det er oktober, sen ettermiddag, og det lakker faktisk mot kveld. Den rødlig ettermiddagssolen siler sine spinkle stråler omhyggelig gjennom nesten løvfrie grener som henger som et slør over elvebredden. Rødfargen speiler seg i vannet, og insekter terger vannflaten og etterlater små krusninger på de speilblanke kulpene. Akkurat her jeg sitter, har vannstrømmen hvilepause og gir plass til restene av skogens lette og travle høstgule blader, som glad og elegant svinger seg i dansen på kulpens blanke flate.

Lenger nede skifter vannstrømmen karakter og bruser over grus og stener, tar med seg rusk og rask fra bredden og haster videre. Vannets strøm lever sitt eget liv. Denne strømmen leker med tankene mine. Hvor kommer dette vannet fra? Hvordan oppstod det? Hvor skal det? Hvorfor oppfører det seg slik?

Da går det opp for meg at slik er jo livet. Det er liksom mitt eget liv jeg sitter og betrakter. Slik denne elva oppstod, begynte også mitt liv –

som et par dråper vann. Det menneskelige liv er altså som vannets strømmende løp, synliggjort i form av elver. Noen er korte, andre er lange. Noen er til stor hjelp, ja, nødvendig for alt liv på vår klode. Andre elver er nesten til besvær – blir omdirigert, lagt i rør og får ikke leve sitt eget naturlige liv, men gjør nytte likevel, slik det blir bestemt – under kontroll.

Likheten mellom menneskets liv og elvas liv synes meg stor. Hvis denne elva er symbolet på mitt liv, har jo de få vann-dråpene startet et sted, kanskje langt oppe. De sildrer liksom fra intet, møter nye dråper, samler seg og siver mellom

gras og mosegrodde tuer, inn mellom små stener og kommer på bakkekanten hvor det får fritt fall. Glad og lykkelig leker den lille vannstrømmen med lystige sprett og klukkende latter mot et liv den ikke aner rekkevidden av. Den vokser på sin ferd, har korte pauser i form av små kulper underveis, men tar seg ikke tid til lange hvileperioder. Det er travelt å være ung. Man skal rekke så mangt. Mange venner skal knyttes til, og det skjer i form av små tilsig fra bekker på ferden etter som tiden går, mange av dem for resten av elvas liv.

Var det ikke slik for meg også? Er det ikke slik for oss alle? Jeg føler nesten

et... eller...?

Eks OM Oliva Margrethe Larsen

slektskap med vannstrømmen som ivrig haster forbi.

Mens den røde solstripen i vest minner meg om at kvelden nærmer seg, beveger jeg meg lenger nedover langs elvebredden. Lyden av elvesuset klinger som lokkende toner med magiske virkninger på tankene mine. Jeg merker knapt at jeg er her.

En tørr mosetue tilbyr meg sete, hvor jeg kan se en liten bekk med gjørmete vann gjøre det klare ellevannet grumsete, mens det et stenkast unna blir skyllet bort av en fossende og lystig liten bekk. Er det ikke slik livet ofte er?

Det er grumsete noen ganger, til dels i

lange perioder. Så flater landskapet seg ut – vannstrømmen er sterk og stor. En voksen elv gjør nytte for seg på mange vis der den svinger gjennom åker og eng, skog og mark før den haster videre. Det kan buldre og fosse nedover der det er bratt, med hvilepauser i kulpene under fossestrykene, hvor nye dyster forberedes.

Jo, det har vært mange stryk å forsere, det kjenner jeg så godt. Det har vært strie strømmer og mange fossefall under veis. Noen oversvømmelser også – kanskje på grunn av feilberegninger.

Slik sitter jeg og ser mitt liv passere, synliggjort ved hjelp av vannstrømmen i elva.

Det dukker opp mange spørsmål. Har jeg inntil nå gjort den nytte for meg som var meningen? Har jeg latt meg påvirke av de riktige kreftene slik at grumset vann nennsomt ble skyllet vekk? Jeg blir minnet om Odd Fellow Ordenens lære. Hva har ikke Rebekkalogen prøvd å gi meg av kunnskap, livskraft og holdninger. Jeg spør meg selv om jeg har klart å leve opp til dette, og må medgi at mye mangler. Men jeg føler at jeg er underveis, og det er trygt å vite at Ordenen gir oss en livsvisdom vi som Odd Fellows kan være stolte av.

Mens solen forsvinner og lar vesthimmelen flamme i rødlilla toner, forlater jeg mitt retrospekt og rusler hjemover, mens skumringen langsomt legger seg kjølig og fløyelsmykt over landskapet.

Og min livets elv strømmer videre på sin vei mot havet. Fortsatt er energien der, og vannstrømmen ser endeløs ut. Men hvor langt det er igjen, kan man aldri vite. Sikkert er det at ved utløpet i det endeløse havet vil dette vannet føres langt ut, fordampe og samles i nye dråper som vil drive inn over land. Der vil det falle ned som nedbør og gi muligheter for nye livsløp igjen.

Så livet er et intermeso. Det er opp til hver enkelt av oss å fylle dette mellomspillet med meningsfylt innhold, med innhold som kan gi oss en bedre verden. Det gjelder å vise klokskap og god vilje i våre handlinger. Da kan vi være på vei til å bli bedre mennesker som kan møte verden i Vennskap, Kjærlighet og Sannhet.

Oliva Margrethe Larsen

Eks OM

Rebekkaloge nr. 21 Maud

En faddergave:

Når det kommer nye søstre og brødre inn i vår Orden, har disse alltid en fadder. Ikke sjelden gir denne fadderens sitt fadderbarn en gave. Hva kunne da være bedre enn en kunnskaps gave?

Odd Fellow Ordenens historie, bind I med det internasjonale perspektiv er en gave som vil gi enhver ny Odd Fellow kunnskaper til varig glede.

Boken kan kjøpes gjennom din loges Sekretær.

ETTERLYSNING:

Daværene «Distr. Dep. Storsire for Norge», Sam. Johnson, laget 12. januar 1918 en 5 siders oppstilling over gjenstander som ble sendt Stavanger til institusjonen av loge nr. 5 Vesterlen. Av denne oppstillingen går det bl. a. frem at embedsmennene på stolen og flere aktører i forbindelse med spill benyttet «huer».

Jacob Imsland ble installert 19. juni 1920 som OM i loge nr. 9 Ekestubben m.d.g.S. og her ser vi ham med lue. Denne typen lue i forskjellige farger ble benyttet av embedsmennene. Disse luene skulle være i laugstil fra 16-1700-tallet. En annen type luer skulle være for andre aktører i spill. I tillegg skulle embedsmennene også ha et skjerf.

Jeg har hørt at noen av luene er kjent fra våre eldste loger og jeg håper disse vil gjøre sitt beste for å finne ett eksemplar eller to av lue og skjerf. Jeg ville gjerne få stille dem ut i Odd Fellow Ordenens Museum.

*Sverre Hjetland
Stor Arkivar*

Veteranjuvelen ble opprinnelig besluttet opprettet av Den Suverene Storloge i USA i 1888 – og denne beslutningen ble kunngjort i et eget sirkulære som lød:

«Ettersom den store part av medlemmene i Ordenen ikke har og heller ikke kan oppnå å få embedsstilling og mange av dem på grunn av mangeårig medlemskap fortjener den ærefulle betegnelsen Veteran, og ettersom det ville være passende å bebyndige dem til å bære en juvel som viser denne kjensgjerning, så er det besluttet at godstående medlemmer av Ordenen som har vært medlemmer i 25 år eller lengre, skal være berettiget til en juvel – kalt IOOF Veteranjuvel.»

Den Suverene Storloges anskaffelsesutvalg hadde juvelen ferdig høsten 1889. Rebekkasøstrene i USA får nå en Veteranjuvel etter 15 år og Odd Fellow brødrene får sin etter 25 år. Etter dette kan årstallet endres for hvert 5. år.

I Danmark ble de første Veteranjuveler utdelt ved loge nr. 1 Danmarks 25 års jubileum i 1903. I Sverige ble de utdelt i loge nr. 1 Scania sitt 25 års jubileum i 1909.

Det norske Storlogemøte besluttet 3. september 1924 at veteranmerket skulle utdeles til et hvert medlem som hadde tilhørt Ordenen i 25 år. I en meddelelse fra Stor Sire Sam. Johnson av 24. november 1926 heter det: «Veteranjuvelens dekorasjon er en femtakket hvit stjerne anbragt i en rød emaljering, der henger i en bøjle av dyp blaa emalje hvori XXV er anbragt i et triangel. Tegnet er omkring stjernen gjennombrudt med ranker. Juvelen bæres i rødt silkebaand.»

Norges første som fikk 25 års Veteranjuvelen ble daværende Deputerte Stor Sire Gustav Eriksen. Under en Festloge den 28. november 1926 forestod OM Koritzinsky tildelingen. Gustav Eriksen

Foto: Kjell Bakken

var i sin tid opptatt i Ordenen i loge Jonathan i København og stod som medlem av denne til loge nr. 2 Eidsvold ble stiftet i 1913.

I 1932 fikk Odd Fellow en ny 25 års Veteranjuvel – den vi har i dag. Den var tegnet av Eks OM Karl Ruud, loge nr. 1 Norge.

Den 9. mars 1932 fikk Alfred Klerud Veteranjuvelen i sitt hjem da han ikke var riktig frisk. Anton Gran fikk sin juvel i møte i Loge Norges møte 11. mars.

Da loge nr. 1 Norge feiret sitt 25 års jubileum den 18. februar 1933 ble juvelen tildelt brødrene Alfred Klerud, Anton Gran, Lauritz Havrevold, Johan Middelthun og Peter Thorsen. De øvrige av Norges stiftere som fremdeles var aktive medlemmer av Ordenen, fikk sine juveler i sine respektive loger senere.

I forbindelse med Rebekkaloge nr. 1 Sct. a. Sunniva sitt 25 års jubileum 28. mai 1934 overrakte str. Rådspresident Signe Moen Rebekkainstitusjonens Veteranjuvel til de 5 stifterne av logen: Eks

Veteranjuvel hist

OM Gina Andersen-Moen, C. Ragnhild Møllhausen, Kap. Jane Coper Sjøstedt, Kap. Ida Strømme og str. Henriette Thoresen.

På Den Uavhengige Norske Storloges møte i september 1958 ble det besluttet å innføre en 40 års Veteranjuvel. Den ble ferdig sommeren 1959. Det var ca. 60 brr. som tilkom denne juvelen. I loge nr. 22 Thomas Wildey ble 1. Dep. Stor Sire Håkon Viggo Ruud den første som ble tildelt 40 års Veteranjuvelen.

Under DDSS-møte i 1963 ble det påpekt at 40 års juvelen hadde en slik farge at den ble lite synlig mot livkjolen. Resultatet ble at den skulle henge i et rødt bånd rundt halsen. Nå henger den i en kjede.

Under festmøte i Rebekkaloge nr. 1 Sct. a. Sunniva i anledning 50 års jubileet overtok SDDS for Rebekkainstitusjonen, Olav Ødegård, Overstolen. Han forstod da, for første gang, tildelingen av den nystiftede Veteranjuvelen for 40 års medlemskap. Mottager var Eks Rådspresident Dagmar Halvorsen.

En spesiell 50 års juvel ble laget av br. Victor Tommelstad og 10. desember 1962 tildelt Petter Wang Laura av loge nr. 8 Harald Haarfagre i Haugesund.

I 1970 ble Veteranjuvelen for 50 års medlemskap innført i Norge. Den første som ble tildelt denne juvelen var Eks Stor Sire Haakon V. Ruud. Denne høytidelige begivenhet fant sted den 23. mars 1971 i loge nr. 22 Thomas Wildey, Oslo, og tildelingen ble foretatt av daværende Stor Sire Arne Espelund. Eks Stor Sire hadde da vært medlem av Ordenen i ca. 53 år.

Samme år, den 15. oktober 1971, ble for første gang 50 års Veteranjuvel tildelt en Rebekkasøster. Eks Rådspresident Dagmar Halvorsen fikk dette hederstegn av daværende Rådspresident Randi Christoffersen.

Velens orie

Den første Rebekkasøster som fikk 60 års Veteranjuvelen var Maja Bjørneboe, Rebekkaloge nr. 7 De Hvite Liljer i Kristiansand. Tildelingen fant sted 14. april 1981.

Den første Odd Fellow som ble 60 års Veteran må være Toralf Nitter Walter. Han var tatt opp i Ordenen 25. juli 1920 i Kings lodge No. 1 i Sydney, Canada. I 1924 ble han overført til loge nr. 1 Norvegia og senere overført til loge nr. 61 Terje Vigen. I møte 13. oktober 1982 fikk han overrakt *Hedersgaven* fra Storlogen. Walter døde 15. mai 1990, 2 måneder og 10 dager før han ville blitt 70 års veteran.

Eks Storrepresentant Bjarne Botten var den første Odd Fellow som fikk 60 års Veteranjuvel. Han var da medlem av loge nr. 66 Gunnerus og Stor Sire Oddvar Granlund tildelte ham Veteranjuvelen den 13. mars 1996.

Tidligere fikk en bror som hadde vært medlem av Ordenen i 60 år et tinnfat med inskripsjon fra Den Uavhengige Norske Storloge.

I Veteranjuvelene vi har er hovedsymbolet Pentagrammet (femstjernen). Dette symbolet har vi også på regaliene til Eks OM og Storlogens embedsmenn.

Pentagrammet med en spiss oppover er regnet som et godhetssymbol. Det har gjennom tiden blitt tillagt stor betydning. For pytagoreerne var det symbolet på sjelelig og legemlig harmoni og sunnhet. For gnostikerne var det et sentralt symbol og uttrykk for verdens helhet og for visdom og kunnskap.

Sverre Hjetland
Stor Arkivar

Den gode historie

En mann kom sent hjem fra jobb, trøtt og irritabel. Ved døren ventet hans fem år gamle sønn som sier: Pappa, kan jeg spørre deg om noe?

- Selvfølgelig, svarer faren: Hva lurer du på?

- Pappa, hvor mye tjener du i timen?

- Det har du ingenting med! Hvorfor spør du om sånt? spurte mannen sint.

- Jeg har bare lyst til å vite det. Kan du ikke være så snill å fortelle meg det?

- Hvis du absolutt må vite det, så tjener jeg 250 kr. i timen.

- Oj, sa sønnen og kikket ned i gulvet. Kan jeg få lov til å låne 100 kroner av deg?

Faren ble rasende og sa irritert: «Hvis den eneste grunnen til at du vil vite hvor mye jeg tjener, er for at du kan gå ut og kjøpe deg en idiotisk leke eller annet tull, da kan du marsjere rett inn på rommet ditt og legg deg. Tenk over hvilken egoist du er! Jeg jobber ikke flere timer hver eneste dag for slik barnslig frekkhet.»

Sønnen gikk stille til rommet sitt og lukket døren.

Mannen gikk og satte seg i stolen, ble mer og mer irritert over sønnens frekke spørsmål og tenkte: Hvordan våger han å spørre om hvor mye jeg tjener bare for å få penger?

Etter en times tid hadde mannen roet seg og begynte å tenke seg litt om. Og så kom spørsmålene. Kanskje guttungen virkelig trengte de 100 kronene for å kjøpe noe han trengte, og dessuten maste han svært sjelden om å få penger. Mannen gikk til guttens soveromsdør, banket på, åpnet og hvisket: «Sover du, gutten min?»

- Nei, pappa, jeg er våken, svarte gutten.

- Jeg har tenkt meg litt om og kanskje jeg var litt for streng mot deg.

Det har vært en lang dag og uheldigvis tok jeg sinnet mitt ut på deg.

Her er de 100 kronene du spurte om å få låne.

Gutten satte seg straks smilende opp og ropte: «Tusen takk, pappa!» Så stakk han hånden innunder puten og dro frem noen krøllete sedler.

Da mannen så at sønnen allerede hadde penger, begynte han å bli sint igjen. Sønnen telte pengene sakte og kikket opp på faren.

- Hvorfor skulle du ha flere penger når du allerede har? murret faren.

- Fordi jeg ikke hadde nok, men nå har jeg det! svarte sønnen.

- Pappa, nå har jeg 250 kroner. Kan jeg få lov til å kjøpe en time av tiden din, for da kan du komme hjem en time tidligere i morgen og spise middag sammen med oss?

Faren var knust. Han la armene rundt sønnen sin og ba om forlatelse.

Til ettertanke:

Dette er bare en kort påminnelse til alle som jobber mye. Vi skal ikke bare la tiden renne vekk uten å være sammen med de som virkelig betyr noe for oss, de som står oss nært. Vær så snill og husk på å spandere tid verd 250 kroner på noen du virkelig bryr deg om. Hvis vi dør i morgen, vil bedriften vi jobber for kunne erstatte oss i løpet av få timer; men familie og venner vi forlater, vil savne oss resten av livet.

Harstad i tonem

Odd Fellow Sang- og Musikkforbund holdt sin 11. korsangfestival i Harstad i dagene 4. til 6. juni 2010. Om lag 450 deltakere hadde meldt seg på til denne mønstringen av de korkrefter Odd Fellow Ordenen har å by på. Med ankomsten på fredag ble det muligheter for det enkelte kor å øve både på repertoaret og i det flotte Harstad Kulturhus hvor Festkonserten skulle finne sted lørdag. Og så måtte alle samstemmes i de to avslutningsnumrene hvor alle sangerne skulle fremføre «Ut mot havet» av Edvard Fliflet Bræin og «Slavekoret» fra Guiseppe Verdis gjennombruddsverk og mektige opera Nabucco fra 1842. Odd Fellow loge nr. 60 Hans Egede hadde vært kraften bak arrangementet. Tross streik i flere bransjer, ble festivalen gjennomført på en imponerende måte sett fra alle sider.

Odd Fellow Sang- og Musikkforbund ble stiftet allerede 1949. Etter krigen var alle gode krefter i sving, og kor og korpsvirksomhet blomstret over hele landet. Det hele startet flott, men kom etter hvert inn i en bak- evje som sikkert har flere forklaringer.

Men forbundets arbeid og samlinger er nå kraftig revitalisert, noe som utviklingen av de senere korfestivalene klart bærer vitnesbyrd om. At det nå er kommet med en rekke Rebekkakor gjør både bredden i repertoaret større og variasjo-

ner i det rent stemmemessige uttrykk i forhold til ren mannssang.

Det var stor enighet blant deltakere, korsangere, dirigenter og festivalledelse om at korsangfestivalen i Harstad var et kvalitetsmessig høydepunkt som man tidligere bare hadde kunnet håpe på. Dette gir et sterkt insentiv for de eksisterende kor om å fortsette fremgangen. Men ikke minst gir det en kraftig impuls til loger, Ordenshus og Distrikter om å sette i gang med kor- og musikkvirksomhet. Det er spennende å registrere at

en rekke travelt opptatt Distrikt Stor Sirer, Overmestre, Hovedpatriarker og Hovedmatriarker prioriterer sin tid som aktive sangere.

Sang- og Musikkforbundet har hatt sine festivaler følgende steder:

- 1949 Oslo
- 1952 Bergen
- 1955 Ålesund
- 1958 Bergen
- 1962 Stavanger
- 1966 Ålesund
- 1986 Ålesund

Foto: Anne-Gerd Blichfeldt Henningsen

odfus

Av Kjell-Henrik Hendrichs

- 1988 Bodø
- 1990 Bergen
- 1992 Stavanger
- 1994 Narvik
- 1996 Ålesund
- 1998 Oslo
- 2001 Bodø
- 2004 Hamar
- 2007 Stavanger
- 2010 Harstad

Festivalen har nå stabilisert seg med tre årlige samlinger – en triennale. Neste triennale blir i Ålesund i 2013.

Forbundet har hatt åtte presidenter, og den niende er nå valgt. Disse er

• 1949-56 Torolf Bielenberg	Oslo
• 1956-62 Bjørn Kragseth	Bergen
• 1962-82 Julius Hjort	Bergen
• 1986-98 Werner Hestdahl	Bodø
• 1998-01 Norwald O. Eriksen	Bergen
• 2001-04 Arvid Karlsen	Hamar
• 2004-07 Sturle Jørgensen	Stavanger
• 2007-10 Knut Erik Arnesen	Harstad
• 2010-13 Per-Hennig Henningsen	Ålesund

Som man kan se av ovenstående lister har Vestlandet og Nord-Norge gjort seg meget sterkt gjeldende i denne del av vår Ordens virksomhet.

Harstad er mer enn verd en reise

Det var en betydelig bredde i deltakernes reisemåter til festivalen, for ikke å snakke om hvor lang tid turen skulle ta. Når man skal til Nord-Norge er avstandene åpenbart annerledes enn i mer sørlige trakter. Det kan man ta høyde for når man skal vurdere reisemåte. Flere kombinerte Korfestivalen 2010 med å reise hele eller deler av strekningen med Hurtigruten på «verdens vakreste sjøreise». Med ytterpunktene i Kirkenes og Bergen er det mange muligheter. Å bruke rutefly til og fra Evenes er den raskeste og kjedeligste fremkomstmåten, men nok den de fleste deltakerne av naturlige årsaker måtte velge. Men det var forbausende mange som hadde kombinert Korfestivalen med besøk til slekt og venner, og for rene opplevelsesturer i vårt naturskjønne land.

Harstad ligger jo på landets største øy, Hinnøya. Harstad er ganske nye som by, og bare vel 100 år. Men området er meget sentralt plassert i Norges historien med skikkelser som Ottar fra Bjarkøy, den første nordmann vi kjenner navnet på. Han reiste til England på 800-tallet og der skrev han inn sitt navn slik vi kjenner det

i dag. Og Tore Hund på Stiklestad er et navn ingen kommer utenom.

I omvisningen for ledsagere som loge nr. 60 Hans Egede hadde lagt opp til ble det også besøk i Trondenes kirke. Dette er verdens nordligste middelalderkirke.

Kirken er utsøkt plassert i landskapet omlag 3 kilometer fra Harstad sentrum. Den er muligens påbegynt i Håkon IV Håkonssons tid, han som bygde Håkonshallen i Bergen og en tilsvarende hall i Oslo som nå er ruin.

Sammenliknet med andre middelalderkirker er den forbausende romslig med stort kor og skip. Den skal ha hatt ganske intim kontakt med Nidarosdomen. Denne kontakten har fortsatt i mer moderne tid i og med at kirkens vakre glassmalerier i østveggen er laget av kunstneren Gabriel Kielland, som også er

Et knippe blide presidenter.

Foto: Anne-Gerd Blichfeldt Henningsen

Styret for den 11. korsangfestivalen.

Foto: Anne-Gerd Blichfeldt Henningsen

President Knut Erik Arnesen med frue.
Foto: Anne-Gerd Blichfeldt Henningsen

ansvarlig for mesteparten av de gedigne glassmaleriene i Nidarosdomen, kronet med Rosevinduet i Vestveggen.

På Hinnøy ligger også krigsminnesmerket med «Adolfkanonene», fire gigantiske kanoner med en rekkevidde på mer enn fem mil. De ble plassert der på Adolf Hitlers befaling. Han anså det sannsynlig at de alliertes angrep på Norge ville komme i dette området.

De festlige samvær

Fredag kveld var det idrettshallen i Harstad, bedre kjent som Harstadhallen, som var stedet for «Bli kjent»-samværet. Samværet var lagt opp ganske uformelt. Opptakten var jo ganske dramatisk idet de stedlige vaktmestere var tatt ut til streik. Med med nord-norsk kløkt og innsatsvilje klarte Festivalkomiteen med alle dens flotte medhjelpere å gjennomføre arrangementet slike at alle mistet enhver føling av truende streik. Maten med grillet laks og hval og dertil drikke, førte oss raskt inn i landsdelens kulinariske tenkemåte. Og alle deltakerne lot seg villig føre inn i en velsmakende atmosfære. Å bli kjent med 450 mennesker er ikke gjort i en fei. Mange kjenner jo hverandre fra før av, men mange er også på et slikt arrangement for første gang. Etter hvert skulle en rekke av korene i ilden

Foto: Anne-Gerd Blichfeldt Henningsen

for å vise om de hadde tatt med seg musikaliteten og stemmene sine hjemmefra. Det ble en festlig oppvisning i skjemt og alvor, selv om en idrettshall kanskje ikke er laget for å understøtte kormusikk rent akustisk.

Kvelden etter, på gudskjelovskvelden, var Festkonserten over og alle kunne senke skuldrene og se tilbake på et givende, imponerende og stimulerende arrangement. Festbanketten ble som kvelden før holdt i Harstadhallen. Antrekket var mer formelt, men stemningen nok i utgangspunktet et hakk høyere enn kvelden før. Nå kjente langt flere hverandre, og nå var det bare Festivalbanketten som formelt gjensto.

Midt oppe i streikestyret gjorde også Harstads ordfører, Helge Eriksen, Korfestivalen den ære å delta under banketten. Menyen avspeilet igjen landsdelen med speket hval på urteseng til forret, reinsdyrstek til hovedrett og multekrem til dessert.

Etterpå slo alle seg løs og man kunne virkelig merke at musikaliteten i forsamlingen ikke bare var lokalisert til stemmebåndene, men også til bena. Det ble faktisk slik at «Korfestivalen danset» ut i de små timer. Søndag fant svært mange veien til Ordenshuset i Harstad hvor søstre og brødre hadde gjort i stand et velsmakende måltid for sine gjester. Der fikk man fortalt husets historie, og høre om egenartene ved Harstads logeliv, og ikke minst fikk man se den vakre og særegne Ordenssalen i ferde etasje.

Den flotte konserten

Med Harstad Kulturhus som rammen om konserten kunne omgivelsene ikke bli

bedre. Ett etter ett kom korene med sine dirigenter, solister og akkompagnatører frem og fremførte de utvalgte verker. Disse spredte seg over et bredt spekter fra mer klassisk, sakral og reflektert musikk til mer løssluppen underholdning med glimt i øyet. Korene deltok i denne rekkefølge:

- Odd Fellow koret i Telemark
- Odd Fellow koret i Ålesund
- Odd Fellow og Rebekkakorene i Moss
- Odd Fellow koret Petri Brødre i Gjøvik
- Odd Fellow koret Nyken
- Odd Fellow koret Bodø
- Odd Fellow koret Olaf Hallan i Drammen
- Odd Fellow koret i Stavanger
- Odd Fellow koret Heidmork
- Rebekkakoret i Mo i Rana
- Hans Egede koret i Harstad

Med seg som orkesterledsagelse til de to store avsluttende fellesopptredener hvor om lag 250 sangere var på scenen, hadde Festivalledelsen også engasjert Harstad Janitsjarorkester som underholdt forsamlingen før avslutning med et feiende flott potpurri med Beatlesmelodier.

Ikke bare var korene og alle ledsagerne til stede, men Harstads befolkning fylte Kulturhuset slik at det ikke var mange plasser ledige. Og det hele ble avsluttet med Guiseppes Verdis meget kjente, berømte og insiterende korsats «Slavekoret» fra operaen Nebudkadnesar. Dette gigantkoret sammen med Harstad Janitsjarorkester satte en meget verdig avslutning på et lødig og verdig program som tok hele tre timer.

«Sangen gir håp og lysning»

Hvilken betydning har det at en loge og

Foto: Anne-Gerd Blichfeldt Henningsen

et Ordenshus har et kor og musikere i sin midte? Dette var et spørsmål som ble drøftet og kommentert ved mange anledninger under Festivaldagene. Det er fra meget kompetente observatører bred enighet om at kornedlemmer trekkes med i logelivet på en mer aktiv måte enn mange andre. Sangvirksomhet gir personlig glede og inspirasjon, og den gir kulturelle og opplevelsesimpulser til de mange andre som er tilhørere. Det er derfor et stort aktivum for enhver loge å dyrke sitt musikkliv og for ethvert Ordenshus å stimulere til korvirksomhet. Flere kor har følt seg ganske alene og har hatt vanskeligheter med å finne repertoarer og passende arrangementer. Etter hvert som Sang- og Musikkforbundet nå vokser i musikalske uttrykk og antall kor, kan man lære av hverandre og hente stoff fra hverandre. Festivalen 2010 viste en imponerende bredde med musikalske uttrykk på flere nivåer. Det er ingen tvil om at en avstemning blant deltakerne om hvorvidt Odd Fellow Ordenen burde satse mer på denne byggende virksomhet, ville ha slått ut med en enighet på 110% - minst.

«Alle i arbeid!»

Alle visste vi etter hvert om streikespøkelset som hadde flydd gjennom rommet sammen med en tidligere askesky fra Island. Begge deler kunne ha slått hele arrangementet i fillebiter. Det må ha vært en stor påkjenning på forhånd både for forbudets president, Knut Erik Arnesen, og Festivalkomiteens leder, Jostein Endresen. Og stresset har sikkert forgrenet

Trondenes Kirke er verdens nordligste middelalderkirke, noe man merker både i interiøret og eksteriøret. Kirken har vært en del av Nidaros bispedømme fra 1200-tallet og har spilt en stor rolle i utviklingen av Norge som eget erkebispedømme i middelalderen. Kirken har blant annet vært preget av den markante erkebiskop Eystein Erlendsson som var en av kong Sverres sterke motstandere i kampen mellom kongemakt og kirkemakt.

seg til alle de mange og flotte medarbeidere i opplegget.

Men Festivalen ble gjennomført med en profesjonalitet og effektivitet som var direkte imponerende. Bare å servere 450 mennesker skjedde så diskret og effektivt at man ikke skulle ha trodd at servitørene hadde gjort stort annet. Og i tillegg ble det hele gjort med en elskverdighet og høflighet som gjorde gjestene enda mer komfortable med sitt opphold. Odd Fellow Sang- og Musikkforbund og loge nr. 60 Hans Egede har all grunn til å motta den hyllest fra alle deltakerne som Henrik Wergeland i sin tid sendte til sin venn, Herman Foss da han sa: «Nu hvil dig Borger, det er fortjent!»

Om tre år er det triennade i Ålesund. Nå står Ålesund som arrangør av Korfestivalen for femte gang. Ingen er i

tvil om at festivalen med dette er i trygge hender. Men det spørs om ikke arrangementet burde appellere til langt flere Odd Fellows som aktive korsangere. Tenke på vakre, inspirerende og kulturelle dager i Ålesund når Nord-Vestlandet står i sin fagreste skrud, når fjellveiene er åpne og når fjordene, sundene og buktene viser seg fra sin beste side. Ålesund er jo også kåret til Norges vakreste by. Den som ikke har sett «jugendbyen» som ble bygget etter at Ålesund brant i 1904, har her en anledning til byvandring som også kan gi inspirasjon til formfølelsen og arkitektonisk innsikt.

For den som planlegger på sikt kan man med stor frimodighet anbefale dette ønsket: «Om tre år til Korfestival i Ålesund!»

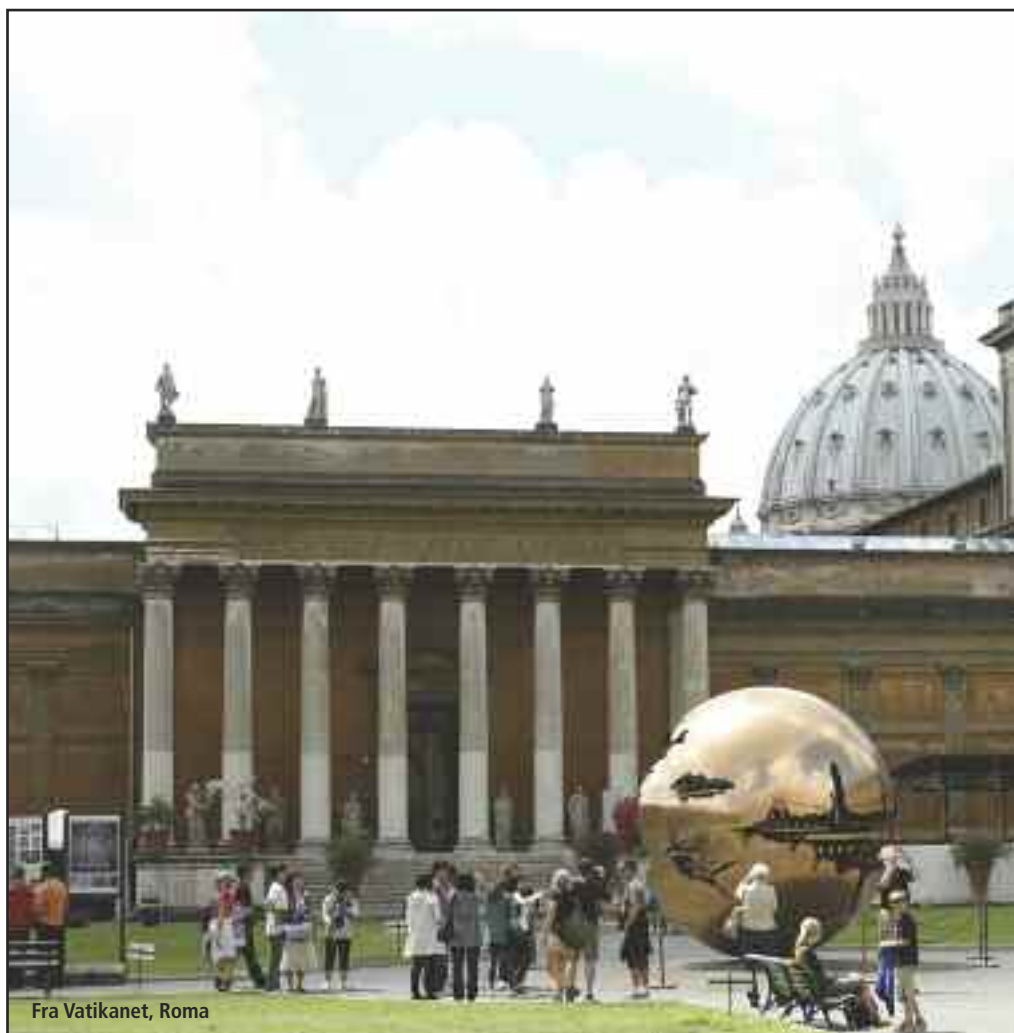
Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

Det skjer ikke sjelden at jeg møter folk som på et eller annet område mener at vår Orden er foreldet. Går man denne argumentasjonen nærmere inn på klingen og spør hva som er foreldet, får man lett noen utydelige formuleringer om at formene ikke har forandret seg og at verdiene ikke er modernisert. Min forståelse av slike påstander er at de inneholder en oppfatning om at alt som ikke forandrer seg blir foreldet. Det høres besnærende ut, men er i virkeligheten betydelig overflatisk og i tillegg direkte galt. Tanken er åpenbart at alt som ikke moderniseres blir foreldet. De som mener dette oppfatter at alt foregår langs en akse med to ytterpunkter. Men dette er bare en del av virkeligheten. Det finnes også en del ting som er tidløse. Verdiene i vår Orden er av dette slaget. Verdier må kultiveres og holdes levende, men de skal ikke moderniseres og blir heller ikke foreldet.

Det moderne

Mye i denne verden skal fornyes. Fornyelsestakten har vært forskjellig opp gjennom tidene. «Stenøksen ble brukt ganske uforandret i 30.000 generasjoner» skrev zoologen, professor Kåre Elgmork. Men nå er øksen under stadige forandringer og spesialisering. Men noen fornyelse er neppe å spore. En øks er og blir en øks.

I vår tid gir ny teknologi, nye kjemiske stoffer og nye kunnskaper oss en mulighet for modernisering som vi tidligere aldri har hatt. Men «modernisering for moderniseringens skyld» har ikke

Fra Vatikanet, Roma

Tidløst — foreldet —

noen mening ut over at den øker vår allerede destruktive «bruk og kast»-mentalitet. Lykken i livet består kanskje ikke i å skifte ut alt gammelt hvis det nye ikke har funksjonelle nyvinninger i forhold til det gamle. Mye av det som kalles modernisering og fornyelse, er i realiteten bare varianter som ofte er dårligere enn originalen.

Den seriøse og positive modernisering har noen alvorlige fallgruber som man må vokte seg vel for å falle i. Den ene avsporingen er den maniske forandringsfeber hvor alt skal forandres for en hver pris. Det ender opp i en form for rotløshet hvor både former og normer kastes over bord med den begrunnelsen at de har vart noen år. Den andre avarten er forakten og frykten for det som er erfaringsbasert og som har tidens patina. Det er en merkelig form for «fortidsfrykt».

Ønsket om og mulighetene til å modernisere har vært en av menneskehetens

sterkeste og viktigste drivkrefter for utvikling. Å avvise eller begrense denne kraft er reaksjonært. Men vi må vite hva vi egentlig vil hvis moderniseringen skal føre oss frem til noe bedre og mer verdifullt. I en hver virksomhet er det viktig å vite hva som skal moderniseres og hva som skal beholdes, og å vite hvorfor og hva når det gjelder begge kategorier.

Det foreldede

Å leve med i sin egen tid bør ethvert modent menneske gjøre. Vi skal være barn av vår tid, hverken av fortiden eller fremtiden. Det er meningsløst å holde på former og teknikker kun fordi de er gamle. Det finnes bevegelser av en rekke slag – politiske, religiøse og kulturelle – som klamrer seg til fortiden og dyrker den. Det finnes Ordener som holder på eldgamle skrivemåter, tellemåter og alt som er fortidig og mest mulig antikvert kun fordi det er fortidig og antikvert. Slik for-

Foto: Jon Esben Johnsen

moderne

tidsdyrkelse er like lite hensiktsmessig som den maniske modernisering.

Panisk å holde på det som er foreldet er ofte uttrykk for en redsel for det nye og ukjente.

Dette kalles gjerne for tradisjonalisme hvor tradisjonene dyrkes for tradisjonenes skyld. Dette er en parallell til det å dyrke modernisering for moderniserings skyld. Målbærene for begge retninger fremfører nødvendigheten av sitt ståsted med stor sikkerhet. Det gamle visdomsord når det gjelder å fornye og å bevare er at «man skal være forsiktig med å kaste barnet ut med badevannet.»

Å oppleve hva som er foreldet i motsetning til hva som er tidløst, kan man lett gjøre i en arkitektonisk vandring.

Går man inn i en leiegård fra Christiaania på slutten av 1800-tallet, ser på stue, kjøkken, soverom og toalettmuligheter, blir man fort overbevist om at dette er en foreldet boform. De fleste nordmenn vil grøsse med tanken på å bo slik. En

ganske annen følelse får man hvis man i samme område går inn i Gamle Aker kirke fra 1100-tallet eller i Akershus slott fra 1300-tallet. Da opplever man ikke foreldelse, men en kontinuitet av arkitektonisk, kulturell og religiøs karakter, og man kjenner seg kanskje i fellesskap med de tusener av mennesker som gjennom tidene har fått sin eksistens beriket i disse bygningene. På midten av 1800-tallet brant man ned og vandaliserte de fleste av stavkirkene våre. I dag gremmes man over slik vandalisme. Noe lærer man gjennom tiden.

Det tidløse

Når vi går livet etter i sømmene er det ganske mye i våre liv som er der, må være der og bør være der. Det er ikke lett å tenke seg at man skal modernisere fødsel og død. «Der finnes to havne, vel kjente av navne, den ene vår vugge, den andre vår grav». Fødselshjelp og gravskikker forandres stadig. Men fødsel og død er der som uungåelige kjensgjerninger. Når det gjelder døden, har mennesket som art en nærmest universell skikk i det å bisette sine døde, selv om skikkene har en voldsom variasjonsbredde.

Verdibærende Ordener som Odd Fellow Ordenen holder i hevd humanistiske verdier og tankesystemer som riktignok kan variere noe fra generasjon til generasjon, men som i sin grunnleggende karakter synes å være nærmest almenmenneskelige.

La meg komme med tre eksempler med klar adresse til vår Orden. Filosofen Aristoteles' tekster om vennskap i Den nikomaktiske etikk, en tekst skrevet mer enn tre hundre år før vår tidsregning, er som skrevet for dagens og morgendagens mennesker.

Platons definisjoner av kjærlighetsbegrepet fra det fjerde århundre før Kristus, undervises det daglig om ved alle verdens filosofiske læresteder.

Om vil man snakke om en persons forhold til sannhetsbegrepet, er humanisten og dikteren Francesco Patrarckas (1304-1374) tekster en glitrende og aktuell innføring.

Disse tre tekstene er tidløse, og samtidig høyst aktuelle. De har sterke og klare budskap til alle generasjoner. Å kalle dem for moderne eller umoderne blir i begge tilfelle meningsløst. Tekstene er tidløse. På den annen side får du ikke noe særlig ut av dem hvis du ikke arbeider med dem, fortolker dem og analyserer dem.

Når det gjelder påkledding og omgangsformer følger ikke Odd Fellow Ordenen siste skrik og skifter antrekk og etikette i takt med svingende moter. Men

forandringen er der, men den skjer langt mer moderat og langsomt enn i tidens brå omkastninger. Ser man på bilder fra slutten av 1800- og begynnelsen av 1900-tallet, hadde både Odd Fellows og Rebekkasøstre andre typer antrekk den gang enn i dag. Selv de såkalte «tidløse plagg» er ikke så tidløse som man vil ha dem. Klær og sko lages ganske enkelt annerledes i dag enn tidligere, og det påvirker hvordan de ser ut. Men tilsynelatende er de tidløse.

Omgangsformene bygger på den dannede høflighet som viser omtanke, respekt og hensyn overfor andre, og hvor både det estetiske og etiske smelter sammen i en form. Dette har intet med plysj og pudder å gjøre, men med gjensidig respekt overfor resten.

Orderens egenart – den tredje vei

Verdibærende Ordener skal være et alternativ til døgnfluementaltitet på den ene side og død tradisjonalisme på den annen side. Sigrid Undset (1882-1949) sier vel det som skal sies om dette i formuleringen: «...sed og skikk forandres meget, alt som tidene lider, og menneskenes tro forandres og de tenker anderledes om mange ting. Men menneskenes hjerter forandres aldeles intet i alle dager.»

Det som er Odd Fellow Ordenens oppdrag er å bevirke at Ordenens verdier slik de genialt fremkommer i våre ritualer, fremføres idémessig uforandret i en tidløs ramme. På den annen side skal verdiene utplasseres og anvendes i dagliglivet, møtes i konfrontasjon med det såkalte moderne samfunnet. Ordenen skal være «dette dejlige Nutidsbarn» som den første danske Ordensleder, Stor Mester Andreas Holch, uttrykte det på slutten av 1800-tallet. Ordenen skal ikke være noe museum eller tilfluktssted for samtidsredde individer som klamrer seg til fortiden som til en livbøye. Ordenen skal være et verksted hvor verdier og virkelighet brynes. Derfor må de stadig gjenfinnes, identifiseres, forstås, fortolkes og anvendes på en pulserende virkelighet. Dette er et stykke aktualiseringsarbeid som både krever innlevelse i ritualenes form og innhold, i supplerende litteratur og intelligente og relevante samtaler slik at Ordenens verdier blir en ballast å ha med seg på en ofte kronglete og komplisert livsvei.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

36

Hva skjer i Den Europeiske

Den fjerde Annual Conference i Den Europeiske Storloge/Grand Lodge of Europe har nettopp funnet sted i Stockholm i Sverige i dagene 28. til 29. mai.

Den Europeiske Storloge ble instituert i Oslo i 2007, og etter det har møtene funnet sted i Luzern i 2008 og Frankfurt a.M og i 2009. Møtet 2011 skal holdes i Helsingfors. Møtene holdes hvert år, mens valg skjer hvert annet år. Et av de faste innslag i møtene er at Storebedsmenn fra de ulike europeiske jurisdiksjoner tildeles Den Europeiske Storlogegaden – «Visdommens Grad». Stor Sire Harald Thoen ble valgt til Europeisk Stor Sire i 2009. De Tre Kjedeledd har stilt ham en del spørsmål i forbindelse med virksomheten i Den Europeiske Storloge:

– Har De Europeiske Storlogemøtene nå funnet sin form, eller er det ennå et stykke vei å gå?

Formen på møtet er funnet, selv om det alltid vil være justeringer i slike sammenhenger. Formen er stort sett identisk med den vi har på våre norske Storlogemøter. Møtet starter med en rituell åp-

ning hvor også tildelingen av Visdommens Grad skjer. Deretter kommer en forhandlingsdel, og det hele avsluttes med en rituell avslutning og installasjon av de nyvalgte embedsmenn. Valg og installasjon foregår kun hvert annet år.

Møtene i år foregikk i Ordenens Stamhus i Stockholm. De ansatte i Ordenskanselliet, Den Svenske Storloge og Det Svenske Rebekkaråds embedsmenn var teknisk ansvarlig og sørget for alt det praktiske forløp perfekt.

For oss i ledelsen av GLE var det en glede å kunne avholde møtet i slike lokaler som Ordenshuset i Stockholm har å by på, ikke minst med tanke på det rituelle. Ved årets møte var det 138 resepiender som mottok Visdommens Grad. Visdommens Grad er den høyeste grad innen vår Orden.

– Representerer åtte ulike jurisdiksjoners ulike organisasjons- og Ordenspraksis noen problemer?

Ja, naturligvis skaper ulike erfaringer en

del utfordringer. Men problemer av slik art skal kunne løses. Dette gjøres i forbindelse med forberedende planlegging.

Vi registrer, med norske øyne at enkelte jurisdiksjoner dessverre har et annet syn på viktigheten av verdighet, stil og rituell fremføring som en understrekende faktor av ritualenes innhold. I den grad det er mulig, er det et ønske fra min side å sette fokus på dette i noe sterkere grad enn det som er gjort tidligere.

– Hvordan blir «Den Europeiske Storlogegrad» mottatt av dem som får den?

Spørsmålet burde vel rettes til dem som har mottatt graden. Men fra mitt ståsted oppfatter jeg det som ubetinget positivt. Umiddelbart etter tildelingen kunne jeg registrere søstre og brødre som ga uttrykk for en ny og stor opplevelse. Tildelingen foregikk jo i en stor og flott logesal med omlag 200 søstre og brødre tilstede, inklusive Sovereign Grand Ma-

eiske Storloge?

ster Paul Cuminale og Sovereign Grand Secretary Terry Barrett.

– Hvilke saker er det som er mest aktuelle i GLE for tiden?

Det er svært mange. En av de viktigste er nok avgangen som gjør seg gjeldende i de mellom-europeiske jurisdiksjonene. I så måte er det av interesse fra min side å søke å gjøre loge- og leirmøtene i disse jurisdiksjonene mer interessante for de som i dag er medlemmer.

Under ledelse av Deputert Stor Sire Morten Buan og Eks Rådspresident i Sverige Inga-Lill von Wachenfeldt, er det gjort en meget bred undersøkelse om likhet og ulikheter innen de forskjellige Storloger i Europa. Det videre arbeidet på dette feltet er naturligvis meget viktig.

Videre er informasjon og kommunikasjon mellom de forskjellige jurisdiksjonene et meget viktig tema. Her er det ønskelig at så vel jurisdiksjonenes tidskrifter som nettaviser kommuniserer mer over landegrensene enn hva som skjer i dag. Til slutt vil jeg vel si at det også er viktig å få alle til å arbeide i en form for felleskap under den langtids-

planen som er utarbeidet og vedtatt, og selv videreutvikle arbeidet med egne interne planer.

– Er det noen saker som er mer kontroversielle enn andre?

De store motsetninger finnes heldigvis ikke. Imidlertid kan det fra tid til annen være grunnlag for å benytte seg av diplomatiske arbeidsformer. Vi skal huske på at de mellom-europeiske jurisdiksjoner kun har omlag 5.500 medlemmer mot Nordens ca 91.000.

– Hvordan er den Ordensmessige situasjon i de ulike jurisdiksjoner?

Som nevnt er flertallet av Ordenens medlemmer i Europa tilknyttet de nordiske jurisdiksjonene. Ut i fra den nevnte undersøkelse og erfaring vet vi også at logemøtene og deres innhold er noe forskjellig. Dessverre tror jeg nok også at forståelsen av Ordenen og dens budskap ikke er identisk over hele Europa. Dette er en stor utfordring som GLE's embedsmenn kommer til å arbeide mye med.

– Ser du for deg noen vekst i antall eu-

ropeiske jurisdiksjoner i overskuelig fremtid?

Sverige, som jo har ansvaret for utviklingen av loger i Polen, har for få uker siden instituert den første Odd Fellow leir i landet. Det finnes Rebekkaloger og ytterligere loger som er under etablering. Imidlertid har Den Svenske Storloge gitt uttrykk for at det neppe blir en egen Storloge i Polen før antallet medlemmer er ennå høyere enn i dag. Sannsynligvis vil det ikke bli noen Storloge i Polen før om 4-5 år.

Den Nederlandske/Belgiske gren av Ordenen har stoppet nedgangen og bør nå kunne arbeide for å styrke rekrutteringen. Imidlertid er avgangen i Tyskland og Sveits fortsatt reel og disse jurisdiksjonene har fortsatt store utfordringer.

– Hvilke saker gir du som Europeisk Stor Sire høyeste prioritet?

Det må være å søke å bidra til at nedgangen i de jurisdiksjonene som viser negative tall opphører. Odd Fellow Ordenen i Norge har siden opprettelsen i 1898 hatt fremgang. Den svenske jurisdiksjon har gjennom mange år hatt stor tilgang og liten avgang, spesielt innen Rebakkainstitusjonen. I Finland opplever Ordenen stor tilstrømming, og det samme skjer på Island.

Å kombinere de suksessfaktorer som ligger til grunn i de nordiske jurisdiksjonene og forsøke å overføre disse til de mellom-europeiske vil ha meget høy prioritet, og må gjøres på en diplomatisk måte.

– Har du noen appell til de europeiske søstre og brødre som kjenner mindre til arbeidet i De Europeiske Storloge?

Det må være at søstrene og brødrene selv søker informasjon der hvor det er mulig. Selv har jeg i Norge, i løpet av de siste to årene, holdt 20 foredrag, i loger og leire, om vår Orden internasjonalt. Jeg er oppatt av at Ordenens medlemmer skal ha en forståelse av og en kunnskap om vår organisasjonsform og oppbygning, det være seg på nasjonalt som nordisk og europeisk plan. Imidlertid må min appell være til vår Ordens medlemmer at Ordenens grunnsten, dens målsetning og lære finnes i den enkelt loge og leir. Det er herfra den karakterskapende ideologien skal komme.

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

Når sommeren sprer seg

Distrikt Stor Sire Liv Brevik:

– Hva er det som preger Ordensvirksomheten mest nå som det er «Ordensferie»?

Ja – dette var et nærgående spørsmål fra redaktøren av DTK. Det er vel ikke så mye som skjer rundt om i distriktet i sommermånedene, så det er vel feriemodusen som er det vesentligste, vil jeg tro.

– I samfunnet har vi noe som heter «rettsferie» hvor alle domsstolene ikke arbeider. Er det mulig å tenke seg at all aktivitet i Odd Fellow Ordenen skulle bli nedlagt i fire-fem uker?

Vi lever vel som Odd Fellows også om sommeren. Det er vel først og fremst kollegiet som får henvendelser når det er bruk for oss, og som formidler det videre dit det er naturlig. Det har vist seg gang på gang at i logger med et stort antall eldre medlemmer skjer det mange dødsfall i sommermånedene. Da må vi være på rett plass til rett tid, så sant det lar seg gjøre.

Vi har fortsatt et ansvar overfor familien, og dette ansvaret stopper ikke opp selv om det er ferie. Men høstens program er ferdig før vi tar ferie, så den delen av Ordensarbeidet har nok ikke stor aktivitet eller prioritet.

– Hva er etter din erfaring de største etiske utfordringene for Ordenen i sommertiden?

Vi har mange gamle og syke i vår Orden selv om det er sommer. Disse kan lett føle seg glemt hvis vi ikke er bevisst nok på å ta kontakt. Familien er gjerne bortreist, og det føles dobbelt ensomt å ikke kunne være en del av det ferierende folket. Men – det er her vi har utfordringene, og det største arbeidet er vel å bevisstgjøre oss selv.

– Har du noen eksempler på logger som løser sommerens utfordringer på spesielt kreative måter?

Jeg vet ikke om noen logger har noen form for beredskapsplan, eller kreative løsninger i sine handlingsplaner. Jeg tror de fleste løser utfordringene etter hvert som de dukker opp, og prøver å gjøre sitt ytterste for å være en god Rebekkasøster når det kreves ekstra innsats.

– Har du noen appell til søstre og brødre nå i sommerferietider?

Det må være at vi må ha et blikk for våre medmennesker enten det er sommerferie

Distrikt Stor Sire Liv Brevik.

Foto: Aage Andersen

De Tre Kjedeledd har stilt noen spørsmål til to Distrikt Stor Sirer om hva som skjer i en verdibærende Orden når sommeren kommer. Nød og lykke, sorg og glede, død og begravelse så vel som fødsel og nyskapning kjenner jo ikke noen årstider. Et menneskes verdigrunnlag tar heller ikke ferie. Det er der som en del av ens personlighet. Men sommeren kan gi de menneskelige uttrykk andre fasetter og innfallsvinkler. Situasjonene kan også være forskjellig på «det blide Østfold» og «det barske Møre».

eller ikke. Å invitere med seg noen på en biltur i finværet, eller gi noen en god opplevelse på en annen måte, koster så lite – men betyr så mye for den som blir husket på. Det kan gi en glede som varer mye lenger enn vi tenker over, og de fleste av oss har mulighet til å gjøre det. Som sagt – når alle aktiviteter stilner av, føles det ekstra tungt for den som ikke har samme mulighet til å delta i ferielivet. Dette er en appell til oss alle som Ordensmedlemmer.

– Hva synes du selv er de største utfordringene som Ordensmedlem om sommeren?

Det er veldig lett å være seg selv nok når en har ferie. Bare konsentrere seg om seg selv og sin familie, slappe av og lade batteriene til neste termins innsats.

Men, som Odd Fellows har vi lovet at vi ikke skal være slik. Vi skal fortsatt være medmennesker og ha et øye for de som trenger til et håndtrykk og noen som kan lytte i en vanskelig situasjon. Har vi arbeidet nok på oss selv vil dette være en del av vår natur, og det vil falle naturlig å være slik. Så her tror jeg at jeg for egen del bare må være mer bevisst på at dette er forventet av meg som Rebekkasøster, og prøve å leve deretter.

g over landet. . .

Distrikt Stor Sire Paul Narum.

Foto: Aage Andersen

Distrikt Stor Sire Paul Narum: – Hva er det som preger Ordensvirk- somheten mest nå som det er «Or- densferie»?

Det er nok flere som føler behov for å «lade batteriene» etter et for mange aktivt halvår. Etter respektive sommeravslutninger trappes aktiviteten ned for å være rede til nye utfordringer med iver og innsatsvilje i august.

Om aktiviteten er vel liten, behøver en ikke å ligge på latsiden selv om det er sommer. Sommeren kan være en ypperlig tid til å presentere Ordenen i den private «sfære» for å rekruttere kommende medlemmer.

– I samfunnet har vi noe som heter «rettsferie» hvor alle domsstolene ikke arbeider. Er det mulig å tenke seg at all aktivitet i Odd Fellow Ordenen skulle bli nedlagt i fire-fem uker?

For oss som i verden ellers er det slik at noe fødes og noen dør. Det er vår simple plikt å ta oss av de som blir borte – også i ferietiden.

I all sin enkelhet er Ordenens formålsparagraf ganske mektig. Å utbre vennskapets, kjærlighetens og sannhetens grunnprinsipper blant menneskene, ikke

bare i ord, men også i handling er hele tiden vår hovedoppgave.

For Ordensmedlemmer er det derfor ikke noe som heter full ferie.

Et feriestengt Odd Fellow Norge er ikke en utopi, men et skremmebilde.

– Hva er etter din erfaring de største etiske utfordringene for Ordenen i sommertiden?

Jeg ser ikke noe forskjell på sommer og vinter når det gjelder vår etiske utfordring. Selv om logene tar seg «ferie», legger vi ikke våre budord og vår «gylne regel» på hylla. Vår indre stemme som Odd Fellows vil stadig minne oss om dette også når sommersola står høyt.

En rask kikk på Internett sier at; «idéen for vår etikk (altruismen) er meget gammel: «Ethvert menneskes moralske mål er å tjene andres velvære på bekostning av egne verdier. Enhver handlings moralske verdi skal måles ut ifra denne standard».

Altruismen anser den isolerte egeninteresse som noe negativt. Hvilke «andre» man skal tjene sier altruismen som sådan intet om. Noen hevder at man skal tjene menneskeheten som helhet, andre at man skal tjene den rasen man tilhører, andre

igjen at man skal tjene arbeiderklassen.»

Odd Fellow Ordenen taler om det verdensomspennende søskenskap.

– Har du noen eksempler på loger som løser sommerens utfordringer på spesielt kreative måter?

Utfordringene er vel knyttet til å «være tilgjengelig».

Ellers går brødre og søstre i Moss sammen om en årlig sommertur for Ordenens enker. Dette gir et svært vellykket resultat, og er populært.

Logene har satt opp «vaktlister» slik at alle vet hvem av kollegiet som er hjemme og kan ta seg av nødvendige akutte oppgaver.

– Har du noen appell til søstre og brødre nå i sommerferietider?

Spesielt ved juletider kommer «ta vare på hverandre»-tanken lett frem. Jeg tror dette har enda større verdi i ferietiden. Det er mange som på varme sommerdager føler seg ensomme og forlatte.

Vi må «trå til» både som enkeltmenneske og gjennom «Nevnd for omsorg».

Forfatteren Jeannie Brewer sier det slik: «Gi av deg selv til dem som trenger det – ved å rekke ut en hånd, dele et måltid, vaske en rygg, spre en smittende latter. Gi det som virkelig er verdifullt – tiden din, lidenskapen din, styrken din. For det å gi av seg selv er den lindrende balsam som kan lege menneskene, det middel som forseglar revnen».

– Hva synes du selv er de største utfordringene som Ordensmedlem om sommeren?

Det finnes nok noen som synes at sommeren går for fort til å «kastes bort» på dypsindig tenking når varmegradene er godt på plussida – og is og andre godsaker lurar om hjørnet.

Men utfordringen for oss alle er å stoppe et øyeblikk i dagens løp, fortsett gjerne med å la solen bade våre ansikter, men gå til elvebredden og lytt til vannets sildring, de kvitrende fuglene og vindens sus i trærne – en sommerfugl på lystige vinger over engen – la oss få med oss litt av den vidunderlige verden som heter skaperverket – frittatt en stakkert stund fra yndige badenymfer og skrålende unger i vill utfoldelse.

La oss derfor – også nå i den lyse nordiske sommernatt ta oss tid til å fundere litt på din og min mening med livet og stille spørsmålet: «Er jeg på rett vei?»

Mahatma Gandhi har uttalt: «Lær som om du skulle leve evig. Lev som om du skulle dø i morgen».

Odd Fellow Torg

ADVOKATER

Advokatfirmaet
Vestheim & Co AS
Kontakt:
Tom-Erik Vestheim
Tlf.: 51 42 05 40
Mob.: 935 39 135

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har ledig plass på sine annonser. Denne plassen kunne vært din! Ta kontakt med: torill.solli@oddfellow.no

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har ledig plass på sine annonser. Denne plassen kunne vært din! Ta kontakt med: torill.solli@oddfellow.no

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har ledig plass på sine annonser. Denne plassen kunne vært din! Ta kontakt med: torill.solli@oddfellow.no

ARKITEKTER

Arkitekt MNAL
Atle Ustad
Kontakt:
Atle Ustad
Tlf.: 23 20 55 00
0360 OSLO

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har ledig plass på sine annonser. Denne plassen kunne vært din! Ta kontakt med: torill.solli@oddfellow.no

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har ledig plass på sine annonser. Denne plassen kunne vært din! Ta kontakt med: torill.solli@oddfellow.no

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har ledig plass på sine annonser. Denne plassen kunne vært din! Ta kontakt med: torill.solli@oddfellow.no

BANK•FINANS

Haugesund
Sparebank
Kontakt:
Odd Tofte
Tlf.: 52 70 50 00
5527 HAUGESUND

BEGRAVELSESBYRÅ

Odd Abbedissen
Begravelsesbyrå
Kontakt:
Odd Abbedissen
Tlf.: 55 15 40 90
5147 FYLLINGSDALEN

BILGUMMI

Western
Bilgummi AS
Kontakt:
Kjell Western
Tlf.: 32 22 74 00
3400 LIER

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har ledig plass på sine annonser. Denne plassen kunne vært din! Ta kontakt med: torill.solli@oddfellow.no

BILGUMMI

Vianor a/s
Bjørn Finjord
Kontakt:
Alf Bjørn Finjord
Tlf.: 77 07 97 70
9498 HARSTAD

BILSALG

Nymo Bil AS
Kontakt:
Kjell Nymo
Tlf.: 75 50 79 00
8041 BODØ

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har ledig plass på sine annonser. Denne plassen kunne vært din! Ta kontakt med: torill.solli@oddfellow.no

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har ledig plass på sine annonser. Denne plassen kunne vært din! Ta kontakt med: torill.solli@oddfellow.no

BLOMSTER

Orchidée Blomster
blomsterdekoratør-
mester
Kontakt:
Kathe Gro Aas
Tlf.: 22 20 77 27
0178 OSLO

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har ledig plass på sine annonser. Denne plassen kunne vært din! Ta kontakt med: torill.solli@oddfellow.no

BOKHANDEL

Stjørdal
Bokhandel A/S
stjordal.bokhandel@start.no
Kontakt:
Svein Erik Schefte
Tlf.: 74 82 43 85
7501 STJØRDAL

BRANNSIKRING

N.R.
Brannsikring A/S
Kontakt:
Steinar Jansen
Tlf.: 52 71 73 44
5501 HAUGESUND

BRANNUTSTYR

Braco AS
Kontakt:
Einar Glenhøj
Tlf.: 32 22 66 70
3420 LIERSKOGEN

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har ledig plass på sine annonser. Denne plassen kunne vært din! Ta kontakt med: torill.solli@oddfellow.no

BYGG - ANLEGG

Nielsen Bygg A.S
www.nielsenbygg.no
Kontakt: Kevin
Hunter Nielsen
Tlf.: 915 50 213
0657 OSLO

CATERING

Reidar's
Selskapsmat
Kontakt:
Reidar Larsen
Tlf.: 51 52 23 22
4001 STAVANGER

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har ledig plass på sine annonser. Denne plassen kunne vært din! Ta kontakt med: torill.solli@oddfellow.no

Annonsering, adresseforandringer, oppsigelser, endrede persondata etc:

torill.solli@oddfellow.no

DAMEKLÆR

Zig Zag
Kontakt:
Reidun Persson
Tlf.: 22 43 06 90
0157 OSLO

DAMEKLÆR

Elinette logeklær med god passform og kvalitet i str. 34–52. Ring vårt kontor for å få opplysninger om nærmeste butikk som fører logeklær.
Kontakt:
Womens Wear/Elinette
Tlf.: 73 10 72 83
(0800–1400)

DAMEKLÆR

Det er vi som fører Elinette loge- og dameklær i Bodø. Mange fine modeller. Dere finner oss i Storgata 6.
Telefon: 75 54 00 44 – Fax: 75 54 02 92.
[Epost: kristina.else@gmail.com](mailto:kristina.else@gmail.com)

DAME/HERREKLÆR

Hauge & Co AS
Kontakt:
Per Hauge
Tlf.: 51 89 59 89
4006 STAVANGER

DAME/HERREKLÆR

Petersons kläder –
dresser/kjole/hvitt
Kontakt:
Olle Peterson
Tlf.: 0046 52 61 05 58
45221 STRØMSTAD

DAME/HERREKLÆR

Sjuls Design–Kort og
Galla for damer
www.sjuls.com
Kontakt:
Anja Sjuls
Tlf.: 416 97 823
3116 TØNSBERG

DAME/HERREKLÆR

T. S. Adolfsen AS –
Komplett logeantrekk
+ sko
Kontakt:
Tor S Adolfsen
Tlf.: 51 67 40 80
4306 SANDNES

DAME/HERREKLÆR

VIC – Hamar
Kontakt:
John Øveraas
Tlf.: 62 52 38 63
2317 HAMAR

ELEKTRO/ AUTOMASJON

EAS-Automation AS
www.eas.no
Kontakt:
Thorodd Skontorp
Tlf.: 33 35 72 04
3166 TOLVSRØD

FERIE OG FRITID

Drømmeboliger i Spania til leie. For prospekt:
www.casa-as.no
Rabatter til medlemmer
Kontakt:
Terje Olsen
Tlf.: 911 08 100
1617 FREDRIKSTAD

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har ledig plass på sine annonser. Denne plassen kunne vært din! Ta kontakt med:
torill.solli@oddfellow.no

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har ledig plass på sine annonser. Denne plassen kunne vært din! Ta kontakt med:
torill.solli@oddfellow.no

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har ledig plass på sine annonser. Denne plassen kunne vært din! Ta kontakt med:
torill.solli@oddfellow.no

FORSIKRING

Loge Assurance AS er et uavhengig selskap, som tilbyr forsikringsløsninger tilpasset ditt behov. Kontakt oss for en uforpliktende samtale:
Loge Assurance AS
Kontakt:
Henrik Treider
Tlf: 04791
eller se www.logeassurance.no

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har ledig plass på sine annonser. Denne plassen kunne vært din! Ta kontakt med:
torill.solli@oddfellow.no

FRISØRER

Ernst Frisørsalong
Kontakt:
Reidun Sundbø
Tlf.: 38 02 29 49
4612 KRISTIANSTAD

FRISØRER

Lille Salong
Kontakt:
Lill Kraft Johnsen
Tlf.: 22 35 65 13
0173 OSLO

GALLERI/VERKSTED

Hantho Galleri og
Rammeverksted
Kontakt:
Karl Johan Hantho
Tlf.: 52 72 99 90
5527 HAUGESUND

GJESTEGÅRD

Storli Gard
www.storligard.no
Salg av egne lamme-
produkter.
Kontakt:
Elin og Harald Storli
Tlf.: 72 42 37 14
7340 OPPDAL

GLASSMESTERE

Glassmester
A Schøyen
Kontakt:
Thore Schøyen
Tlf.: 22 09 96 80
0182 OSLO

GLASSMESTERE

SNE Glasservice A/S
Kontakt:
Einar Rafoshei-Klev
Tlf.: 38 26 16 21
4517 MANDAL

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har ledig plass på sine annonser. Denne plassen kunne vært din! Ta kontakt med:
torill.solli@oddfellow.no

Odd Fellow Torg

GRAFISK ARBEID

Njord Kompetanse
Kontakt:
Jon Esben Johnsen
Tlf.: 67 53 74 48
Mob.: 948 71 810
1344 HASLUM

GULLSMED

Odd Inges
Gull & Sølv AS
Kontakt:
Odd Inge Bøe
Tlf.: 52 72 42 89
5501 HAUGESUND

GULLSMED

Opro Produkter AS
emaljeverksted
(merker og emblemer)
Kontakt:
Ole Petter/June
Rasch-Olsen
Tlf.: 22 17 50 50
0184 OSLO

HOTELL

Bardu Hotell
Kontakt:
Patricia Sørensen
Tlf.: 77 18 59 40
9365 BARDU

HOTELL

Hotel Neptun
www.hotellneptun.no
mail@hotellneptun.no
Kontakt:
Hermann Loftheim
Tlf.: 52865900
Fax: 52865901
5500 HAUGESUND

HOTELL

Mosjøen Hotell AS
post@mosjoenhotell.no
Kontakt:
Bård Bergrem
Tlf.: 75 17 11 55
8651 MOSJØEN

HERREKLÆR

WWW.LIVKJOLE.NO Trenger du ny livkjole eller nytt lo-
geantrekk? Gjennom en av Europas ledende produsent-
er tilbyr vi et kvalitetsprodukt til alle i Odd Fellow
Ordenen. Livkjolen kommer med sort vest og benklær
direkte fra importør til kun kr 2 490,- + porto og opp-
kravsgebyr. Bestill på
www.livkjole.no

HYBLER/LEILIGHETER

A/S Stortingsgt 28
Kontakt:
Ole Fjelldal
Tlf.: 22 01 20 40
0161 OSLO

HYTTER

HeKo Laft as
Hytter i håndlaftet
tømmer.
www.hekolaft.no
kolhel@online.no
Kontakt:
Kolbjørn Hellum
Tlf.: 901 29 211
2302 HAMAR

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har
ledig plass på sine an-
nonnesider. Denne
plassen kunne vært
din! Ta kontakt med:
torill.solli@oddfellow.no

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har
ledig plass på sine an-
nonnesider. Denne
plassen kunne vært
din! Ta kontakt med:
torill.solli@oddfellow.no

INTERNKONTROLL/ HMS

Lovpålagte tjenester:
Complete Consulting as
Kontakt:
Ove Kvaslheim
Tlf.: 917 03 761
1777 HALDEN

KJØKKEN /INTERIØR

E Import a/s
www.eimport.no
Kontakt:
Tom Johansen
Tlf.: 35 55 52 22
3915 Porsgrunn

KONTORMØBLER

Kontor- og AV-utstyr
www.kontorav.no
Kontakt:
Thorstein Eriksen Tlf:
456 30 627
55 24 70 40
5131 NYBORG

KRANER OG LØFTEUTSTYR

Munck Cranes A/S
Kontakt:
Ola Skrondal
Tlf.: 915 99 605
6050 VALDERØY

KVALITETSLEDELSE

Complete Consulting as
Kontakt:
Ove Kvaslheim
Tlf.: 917 03 761
1777 HALDEN

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har
ledig plass på sine an-
nonnesider. Denne
plassen kunne vært
din! Ta kontakt med:
torill.solli@oddfellow.no

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har
ledig plass på sine an-
nonnesider. Denne
plassen kunne vært
din! Ta kontakt med:
torill.solli@oddfellow.no

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har
ledig plass på sine an-
nonnesider. Denne
plassen kunne vært
din! Ta kontakt med:
torill.solli@oddfellow.no

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har
ledig plass på sine an-
nonnesider. Denne
plassen kunne vært
din! Ta kontakt med:
torill.solli@oddfellow.no

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har
ledig plass på sine an-
nonnesider. Denne
plassen kunne vært
din! Ta kontakt med:
torill.solli@oddfellow.no

MALERMESTER

Velde's Malerservice
og Fargehandel
Kontakt:
Jan Erik Lima Velde
Tlf.: 52 82 47 50
4276 VEDAVÅGEN

MASSASJE

Utdannet massør har
ledig kapasitet i
Bodø/Salten. Ring for
timebestilling.
Kontakt:
Anita Nesgård Massøra
Trollhaugen 4
Tlf.: 47 24 59 86
8072 BODØ

MURMESTER

Hedmark
Murmesterforretning
A/S
Kontakt:
Einar H. Hernes
62 81 49 23
2212 KONGSVINGER

get

Annonsering, adresseforandringer, oppsigelser, endrede persondata etc:
torill.solli@oddfellow.no

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har ledig plass på sine annonsesider. Denne plassen kunne vært din! Ta kontakt med: torill.solli@oddfellow.no

REGNSKAP

Administrasjon og Datatjenester AS
Aut. regnskapskontor/råd-givning
Kontakt:
Tor-Petter Stensland
Tlf.: 53 65 19 20
5750 ODDA

REGNSKAP

Bedriftstjeneste A/S
– Aut. regnskapskontor, EDB, salg, support
Kontakt:
Viggo Bjørk
Tlf.: 52 80 88 80
5501 HAUGESUND

REGNSKAP

Dønland Regnskaps-service A/S
akd@donland.no
Kontakt:
Arne-Kristian Dønland
Tlf.: 77 60 69 30
9002 TROMSØ

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har ledig plass på sine annonsesider. Denne plassen kunne vært din! Ta kontakt med: torill.solli@oddfellow.no

REISEBYRÅ

Oppland Arrangement AS
Kontakt:
Anders Lunde
Tlf.: 61 12 06 00
2890 ETNEDAL

REISEBYRÅ

Charter-tur AS
Kontakt:
Kjell A. Kristiansen
Tlf.: 69 25 02 22
1532 MOSS

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har ledig plass på sine annonsesider. Denne plassen kunne vært din! Ta kontakt med: torill.solli@oddfellow.no

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har ledig plass på sine annonsesider. Denne plassen kunne vært din! Ta kontakt med: torill.solli@oddfellow.no

RENSERI/VASKERI

Marthes Renseri
www.marthes.no
Kontakt:
Marthe Ree Lian
Tlf.: 74 82 14 88
7500 STJØRDAL
7014 TRONDHEIM
7600 LEVANGER
7725 STEINKJER

REVISJON

Inter Revisjon
Kristiansand AS
Kontakt:
Jan Hægeland
Tlf.: 38 12 95 55

REVISOR

Statsaut. revisor
Steinar B Syvertsen
Kontakt:
Steinar B Syvertsen
Tlf.: 32 89 44 50
3018 DRAMMEN

RØRLEGGER

Moderne
Rør Service a.s
Kontakt:
Roger J. Tuverud
Tlf.: 901 31 844
0491 OSLO

RØRLEGGER

Porsgrunn Rørlegger-forretning A/S
Kontakt:
Jens-Petter Engh
Tlf.: 35 93 09 00
3917 PORSGRUNN

RØRLEGGER

Tindeland Rør
– Aut. Rørlegger
Kontakt:
Arne W. Tindeland
Tlf.: 971 81 350
5500 HAUGESUND

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har ledig plass på sine annonsesider. Denne plassen kunne vært din! Ta kontakt med: torill.solli@oddfellow.no

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har ledig plass på sine annonsesider. Denne plassen kunne vært din! Ta kontakt med: torill.solli@oddfellow.no

SNEKKER

Jøndal & Hoff A/S
Kontakt:
Jan Jøndal
Tlf.: 67 98 05 20
1472 FJELLHAMAR

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har ledig plass på sine annonsesider. Denne plassen kunne vært din! Ta kontakt med: torill.solli@oddfellow.no

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har ledig plass på sine annonsesider. Denne plassen kunne vært din! Ta kontakt med: torill.solli@oddfellow.no

TAKSTMANN

Takstsenteret
pei@takstsenteret.no
Kontakt:
Per Egil Ilsaas
Tlf.: 414 77 393
1319 BEKKESTUA

LEDIG Plass

Odd Fellow Bladet har ledig plass på sine annonsesider. Denne plassen kunne vært din! Ta kontakt med: torill.solli@oddfellow.no

TANNLEGE

Tannlege MNTF
Kristian Lunde
Kontakt:
Kristian Lunde
Tlf.: 22 83 05 10
0161 OSLO

TANNLEGE

Tannlege MNTF
Svein Jacobsen
Kontakt:
Svein Jacobsen
Tlf.: 22 83 81 70
0161 OSLO

TRYKKERI

Nils Sund
Boktrykkeri A/S
Kontakt:
Kjell Selvaag
Tlf.: 52 70 33 70
5500 HAUGESUND

Artikler fra Odd Fellow Utstyr

Rebekkafigur

Art. nr. 11041

Pris kr. 410,-

Belte i skinn

m/kjedeledd på spennen

Art. nr. 11037

Pris kr. 500,-

Grått slips

silke m/kjedeledd

Art. nr. 11028

Pris kr. 100,-

Sort slips

silke m/kjedeledd

Art. nr. 11026

Pris kr. 135,-

Paraply

herre m/De Tre Kjedeledd

Art. nr. 11068

Pris kr. 100,-

Bestillingsliste for Odd Fellow Utstyr:

Det tas forbehold om prisendringer. Ved bestillinger under kr 100, tillegges et gebyr på kr 30,-. Porto tillegges.

Art nr	Betegnelse	Antall	Pris
10174	Bordflagg		kr 110,-
10176	Båtflagg/gjesteflagg		kr 90,-
10177	Båtvimpel		kr 90,-
11002	Regalieveske i kunstsinn		kr 475,-
11025	Rødt slips i silke m/kjedeledd		kr 135,-
11026	Sort slips i silke m/kjedeledd		kr 135,-
11027	Hvit sløyfe m/pyntelommetørkle		kr 100,-
11028	Slips, silke, grått m/kjedeledd, til privat bruk Tilbudspris		kr 100,-
11030	Slipslenke m/gull kjedeledd		kr 875,-
11032	Mansjettknapper forgyllt m/hvit emalje (tre kjedeledd)		kr 650,-
11033	Skjorteknapper for livkjole, forgyllt m/hvit emalje (tre kjedeledd)		kr 630,-
11035	Jakkemerke i gull, liten størrelse		kr 395,-
11036	Jakkemerke sølv/forgyllt		kr 145,-
11037	Belte i skinn med kjedeledd på spennen		kr 500,-
11038	Slipsnål, forgyllt, tre kjedeledd		kr 170,-
11039	Slipsnål, hvit emalje, tre kjedeledd		kr 405,-
11040	Anheng gull m/double kjede OBS! Ny type		kr 805,-
11041	Rebekkafigur		kr 410,-
11042	Tresokkel til Rebekkafigur		kr 50,-
11043	Lyssokkel til Rebekkafigur		kr 162,-
11050	Rebekkaring gull m/emalje		kr 2 235,-
11051	Lenkering for brødre (oppgi ringmål:)		kr 2 190,-
11052	Lenkering for søstre (oppgi ringmål:)		kr 1 500,-
For ringer er det ca 4 ukers leveringstid			
11061	Hansker skinn hvite, størrelse 6 1/2, 7, 7 1/2, 8, 9, 9 1/2, 10 (str)		kr 180,-
11062	Vanter, crêpe hvite, one size		kr 80,-
11065	Julekort m/konv. pk á 15 stk (faktureres uten eksp. gebyr)		kr 88,-
11066	Livkjoleskjorte, (str)		kr 520,-
11067	Hvit skjorte, (str)		kr 280,-
For skjorter kan det være opptil 8 ukers leveringstid			
11068	Paraply Herre sort m/kjedeledd		kr 100,-
11069	Paraply Dame sort m/kjedeledd		kr 100,-
11070	Silkeskjørt dame m/kjedeledd, 90 x 90 cm		kr 280,-
11071	Oval hvit bildecad, min. antall 10 stk		kr 10,-
11072	Oval hvit decal til bruk på innsiden av bilruter etc, min. antall 10 stk ...		kr 10,-
11074	Kalosjer for herrer, Moccasin, (S . . .) (L . . .) (L . . .) (XL . . .)		kr 286,-
11075	Kalosjer for herrer, Commuter, (S . . .) (L . . .) (L . . .) (XL . . .)		kr 286,-
Begge typer leveres i størrelsene Medium (8 1/2-10) og Large (9 1/2 - 11)			
11078	Refleksvest til bruk i bil str L/XL		kr 65,-
11079	Trenings-/sykkelveest str L/XL		kr 65,-
11081	Handlenett m/kjedeledd		kr 70,-

Navn:

Postadresse:

Postnr/sted:

Telefon dagtid:

Odd Fellow Utstyr

Stortingsgaten 28

0161 OSLO

Tlf.: 22 83 92 50

Fax: 22 83 81 88

E-post: of.utstyr@oddfellow.no

Kjære lesere

Foto: Jon Esben Johnsen

Når en lederperiode er over og en ny begynner, er det alltid spennende å søke etter metastrukturer og finne ord som beskriver hovedtrekkene i en periode. I fare for å være litt historisk nærsynt, kan dette si og gi oss verdifulle impulser. I **Stor Sire Oddvar Granlunds** periode var det overordnede hovedtema å skape organisatorisk likestilling mellom søstre og brødre. Dette var hverken en selvfølge eller noe som kom av seg selv. Motstanden og tregheten kunne være til å ta og føle på. I Norge skjedde likestillingen på en måte som nå andre jurisdiksjoner tar etter. Alle som forstår seg på organisering, vet at det ikke finnes «én organisasjonsform som er den beste». Men det finnes alltid noen som er eller viser seg å være bedre enn andre. Den likestillingsorganisasjonsform vi fikk under Oddvar Granlunds ledelse har vist seg «å holde vann». Det var slutten på en utvikling som startet med opprettelsen av den første Rebekkaloge, Sct:a Sunniva, i 1909, opprettelsen av Rebekkarådet i 1933 og ble kronet med organisasjonsmessig likestilling i 2001.

Den saken som kan bli stående som det mest sentrale i **Stor Sire Harald Thoens** periode er etableringen av Den Europeiske Storloge. Fra 1870 og frem til 2007 har de europeiske jurisdiksjoner innen den internasjonale Odd Fellow bevegelse forsøkt seg på mange ulike samarbeidsformer. Ikke minst gikk debatten livlig i tiåret før og etter 1900-tallet. Med forfallet i USA og Den Suverene Storloge er det ikke bare gunstig, men det kan vise seg livsnødvendig å få en samling av de europeiske jurisdiksjoner. I beste fall vil Den Europeiske Storloge kunne gi en vitalisering og revitalisering til ny Odd Fellow virksomhet i flere land

i Europa. Det er også trekk i tiden i denne periode hvor **Stor Sire Morten Buan** skal lede Odd Fellow Ordenen i Norge. Selv hadde han en leder som Deputert Stor Sire i De Tre Kjedeledd nr. 1/2010 som han kalte: «Et kunnskapsløft.» Stor Sire Harald Thoen har ved flere anledninger i de senere år uttrykt bekymring for «manglende kvalitetsnivå» innen flere av Ordenens aktivitetsområder. Det den nye Stor Sire skal ta fatt på er altså en erkjent utfordring og ikke et nymotens påfunn.

Da kan det være grunn til å gruble noe over «hvor hunden ligger begravet».

Det er ingen grunn til å tro at Odd Fellows som samfunnsmedlemmer er noe mindre kompetente enn andre. Det er altså ikke i allmenkunnskapene de manglende kvalifikasjoner ligger. Hvis man kan eliminere denne siden, gjenstår den Ordensspesifikke side. Det er der vi finner den berømte hunden begravet.

En verdibærende Orden er noe ganske mye mer enn en organisasjon. Det kan sies at alle Ordener må organiseres. Men alle organisasjoner er ikke Ordener.

Dette fører oss til den erkjennelse at det er i de rent Ordensmessige anliggender at innsatsen for økende kompetanse og kvalitet må settes inn.

Stor Sire Morten Buan har militær bakgrunn. I hans tid i forsvaret sa man ofte følgende: «Som troppssjefen, så troppen.» Og Stor Sire fulgte opp med å si at på grunnplanet i Ordenen kunne man formulere tilsvarende påstand: «Som Overmester, så logen.» En Overmester skal ikke bare kjenne ritualene, men han må forstå dem og videreføre deres innholdet i form av idéer, inspirasjon og ønske om etterfølgelse. At Ordens Overmestere og andre ledere av Ordensenheter har en slik kompetanse

må bli en selvfølge og ikke en ønskedrøm.

En Orden er full av anderledeshet og særegenheter som man må ville tilegne seg. Den Ordensmessige kompetanse er et studium i seg selv. Å være lettvinnt i sin omgang med den Ordensmessige kompetanse har samme fatale konsekvenser som lettvinnt omgang i alle andre studier. Her kan tas med et visdomsord fra den vise kong Salomos ordspråk (18:9): «Den som er lat i sitt arbeid, er en bror av ham som ødelegger.»

Kunnskapsløftet kan bli en suksess hvis det følges opp av kunnskapsvilje og kunnskapsønsker.

Likestillingen i vår Orden har vært en suksess til etterfølgelse.

Den Europeiske Storloge har alle forutsetninger til å bli en suksess.

Det Ordensspesifikke kunnskapsløftet vil kunne sette oss i stand til å realisere Ordenens visjoner gjennom økt Ordenskompetanse i alle ledd.

Det har noe Bjørnsonsk over seg gjennom det løfterike sus fra novellen: «Enn om vi kledte fjellet?»

Her trenger vi lyng og krunglebjerk, furu og gran, einer og vidje og den fornemme birk. Men andre ord: Alle byggende krefter.

Odd Fellow Ordenen i Norge:

Den Norske Storloge:

Stor Sire Morten Buan
storsire@odd fellow.no
Søster Deputert Stor Sire Tove Aalborg
strdepss@odd fellow.no
Bror Deputert Stor Sire Per Arne Vidnes
brdepss@odd fellow.no
Søster Stor Sekretær Svanhild Sandem
strstorsekr@odd fellow.no
Bror Stor Sekretær Steinar Jansen
brstorsekr@odd fellow.no
Søster Stor Skattmester Svanhild Ljosland
strstorskm@odd fellow.no
Bror Stor Skattmester Thor Gunnar Eliassen
brstorskm@odd fellow.no

Kanselliet:

Kansellisjef Harald Thoen
Sekretær Helle Aandahl
Sekretær Torill Evjen Solli
Kansellisekretær Kjell Bakken
Sentralbord: 22 83 92 40
Odd Fellow Utstyr: 22 83 92 50
Telefax: 22 83 81 88
Epost: odd.fellow@odd fellow.no
Odd Fellow Biblioteket og Muséet er åpent
hver onsdag kl 10–14, og etter avtale med
bror Stor Arkivar Sverre Hjetland.
sverre@odd fellow.no Mob: 907 58 118

Distriktsledelse

Rebekka Distriktsråd:

01 Oslo, Lillestrøm og Kongsvinger
Svanhild Sandem Mob: 951 49 919
02 Sør-Rogaland
Rigmor Tou Mob: 482 52 311
03 Bergen, Hordaland,
Sogn og Fjordane
Eva Johnsen Mob: 916 84 516
04 Sunnmøre
Liv Brevik Mob: 918 85 483
05 Telemark
Torgunn Buer Mob: 952 34 309
06 Trøndelag
Siri Helene Manskow Mob: 915 98 046
07 Østfold
Inger Marie Johnsen Priv: 69 25 05 06
08 Vestfold
Ingebjørg Nesje Jonassen
Mob: 477 53 317
09 Haalogaland
Junni Arntzen Mob: 918 36 854
10 Hedmark og Oppland
(unntatt Kongsvinger)
Anne Marie Ødegaard Mob: 414 73 192
11 Troms
(unntatt Harstad)
Kjellaug Vollen Priv: 77 63 35 66
12 Finnmark
Ragnhild Steinnes Olsen Mob: 416 44 135
13 Salten
Gunvor Moe Winther Mob: 915 55 584
14 Vest-Agder
Ellen Birkeland Priv: 38 09 21 31

15 Buskerud og Asker

Solveig Marie Juvkam Mob: 975 46 280
17 Nord-Trøndelag
Ingunn Elise Adde Mob: 470 15 344
18 Nordmøre og Romsdal
Hanna-Kari Thue Mob: 992 25 642
19 Nord-Rogaland
Sigrid Rødeseike Mob: 996 04 006
20 Helgeland
Karin Johanne Vikrem Mob: 419 33 491
21 Oslo og Omegn
Toril Grundtvig Skougaard Mob: 980 60 671
22 Aust-Agder
Kari Elisabeth Rose Mob: 917 25 619
23 Smaalenene
Jorunn Signe Larsen Mob: 905 63 399
24 Lofoten og Vesterålen
Anne Karin Osbakk Mob: 913 85 276

Distriktsledelse

Odd Fellow Distriktsråd:

01 Oslo, Akershus og Kongsvinger
Per Arild Nesje Mob: 907 93 052
02 Sør-Rogaland
Trygve Nils Vabekk Hjelte Mob: 908 99 399
03 Bergen og Hordaland
Odd Svein Abbedissen Priv: 55 16 04 43
04 Sunnmøre
Jarle Brandtzæg Mob: 913 69 275
05 Telemark
Jan Strøm Mob: 911 42 910
06 Trøndelag
Bjørn Tilseth Mob: 911 77 117
07 Østfold
Paul Jan Narum
Mob: 480 58 804
08 Vestfold
Jonn Wøllo Mob: 924 59 846
09 Narvik, Lofoten,
Vesterålen og Harstad
Erling Andreas Abelsen Mob: 951 61 251
10 Hedmark og Oppland
(unntatt Kongsvinger)
Kolbjørn Hellum Mob: 901 29 211
11 Troms (unntatt Harstad)
Oddbjørn Kåre Njøs Mob: 90 13 46 95
12 Finnmark
Alf Jørgensen Mob: 404 94 101
13 Salten
Edvard O Dølvik Priv: 75 52 39 83
14 Vest-Agder
Ole-Johan Bay Gundersen Priv: 38 16 60 86
15 Buskerud og Asker
Magne Slåttsveen Mob: 970 91 377
16 Sogn og Fjordane
Bjarte Isak Husevåg Mob: 951 49 988
17 Nord-Trøndelag
Roald Mikal Karlsen Mob: 930 24 434
18 Nordmøre og Romsdal
Arne D. Reistadbakk Mob: 934 03 179
19 Nord-Rogaland
Steinar D. E. Jansen Mob: 975 07 509
20 Helgeland

Jan Olav Mellingen Mob: 916 48 837

21 Oslo og omegn

Per Bredo Østby Priv: 22 55 84 28

22 Aust-Agder

Jan Adolf Nilsen Mob: 975 90 968

23 Smaalenene

Rolf Berg-Nilsen Priv: 69 14 19 79

Internett:

(www.odd fellow.no)

Webmaster:

Anstein Jarl Nørsett Mob.: 900 55 254
webmaster@odd fellow.no

Nettavisen:

Redaktør:

Erling Nordsjø Mob: 902 05 998
nettavisredaksjonen@odd fellow.no

Utenlandske

Odd Fellow adresser:

Odd Fellow Gruppen på Costa Blanca
Telefon: 00 34 96 68 64 782

Odd Fellow Gruppen på Torreviaja

Telefon: 00 34 96 57 10 125

Odd Fellow Gruppen på Gran Canaria

Telefon: 00 34 92 87 25 008

Broderloge Costa del Sol nr. 1

Telefon: 00 34 95 23 81 718

De Tre Kjedeled

2/10

Redaksjonsutvalget:

Kjell-Henrik Hendrichs (redaktør)
Ann Evy Aurdal
Paul Narum
Svanhild Sandem

Redaksjonsstab:

Kjell Henrik Hendrichs
hendrichs@asker.online.no
Mob: 900 34 882

Layout/Produksjon:

Jon Esben Johnsen
j-esjohn@online.no
Mob: 948 71 810

Redaksjonssekretær:

Knut Aslak Wickmann
wickmann@basemail.no
Mob: 911 53 714

Annonser:

Torill Evjen Solli
torill.solli@odd fellow.no
Arb: 22 83 92 40

Opplag:

21 200

Trykk:

UnitedPress Poligrafija corporation
Latvia

B-Blad

Returadresse ved varig endring:

De Tre Kjedeled
Stortingsgaten 28

0161 OSLO

Medlemsdiplomet

Denne plakaten er et medlemsdiplom hvor medlemmet kunne skrive inn sitt navn og når vedkommende fikk de ulike grader. Plakaten er fra 1889. Vi ser at Odd Fellow brødrene da hadde fått tre grader, mot tidligere fem før 1882. Og vi ser at Rebekkasøstrene i USA hadde én grad. Øverst i sentrum på plakaten finner vi en fremstilling av stiftelsesmøtet i Loge nr. 1 Washington 26. april 1819. Legg merke til brødrenes flotte antrekk. Antrekket

er neppe historisk korrekt, men sier noe om antrekk i loger på slutten av 1800-tallet. En meget sjelden detalj er de to medaljonger med henholdsvis en Overmester i en Odd Fellow loge til venstre og Overmester i en Rebekkaloge til høyre. I øvre delen av plakaten høyre og venstre side fremstilles en rekke tablåer fra Ordenens metaforiske verden, samt alle sinnbildene. Dette er ganske uvant for oss og den norske tradisjon. Men den minner oss om at alle våre grader og sinnbilder har en indre og en ytre side. Den ytre side er den alle og enhver kan oppfatte ut fra sine generelle kunnskaper om historiske hendelser og alminnelige symboler. Den indre side er den mening og fortolkning Ordenen selv legger i sine frem-

stillinger og symboler. Det er dette vi kaller det esoteriske språk. Plakatens nederste del har med Ordenens to viktigste personer, nemlig Thomas Wildey, som var grunnleggeren, og James L. Ridgely som var den store arkitekt.

Så følger en av de mange begravelsscenene, og en parade foran Ridgelymonumentet i Baltimore.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs